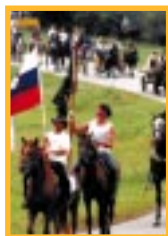

Bloško jezero

Se umrlemu turizmu na Blokah obetajo lepši časi?

stran: 8

Kmečke igre

Bloke so se že 21. predstave s prijetno prireditvijo, ki jo kaže ohraniti.

stran: 12

Gasilsko društvo Velike Bloke

Ustanovljeno je bilo leta 1930.

stran: 14

Bloški korak

Glasilo občine Bloke, letnik 1, številka 4, september 2000, cena: brezplačno za gospodinjstva na področju občine Bloke

Z igro v novo šolsko leto

Gledati otroke, se igrati in smejati z njimi.

Delati, kar te veseli.

Sanjati: Pustiti domišljiji prosto pot. Biti zadovoljen. Tedaj postane življenje praznik. (Bosman Pikaph)

Mesec september – mesec, ki našim otrokom in staršem naloži nove obveznosti in skrbi, mesec, s katerim so povezana nova pričakovanja, veselje in razočaranja. Novo šolsko leto - za nekatere prvo, za druge naslednje in tako vsako leto.

Prvi šolski dan je ponavadi za šolarje razigran, poln pričakovanj in želja, pripovedovanj o doživetjih med počitnicami. Letošnji je bil na naši šoli še posebej vesel, kajti učenci so bogatejši za novo igrišče, otroško igrišče z igrali, gugalnicami, toboganom,... Razveselili so se ga prav vsi; otroci z nižje in z višje stopnje.

Veselje pa je bilo največje med našimi malčki v vrtcu, ki je s 1. septembrom zopet pod okriljem osnovne šole Toneta Šraja-Aljoše.

Novo šolsko leto smo začeli s kar nekaj novimi pridobitvami.

Med počitnicami je občina Bloke prenovila streho na šolski telovadnici, posodobili smo računalniško učilnico z LCD projektorjem in optičnim čitalnikom ter številnimi novimi programi. Zamenjali in obnovili smo staro šolsko pohištvo. Vrtec in šolo smo opremili z novimi didaktičnimi pripomočki.

V novem šolskem letu nas čakajo številne zadane naloge. Upam, da bo uspešno za učitelje, učence in tudi za starše.

Ravnateljica: Milena Mišič

Kmečki praznik

Drugo nedeljo v avgustu je bil na Blokah praznik.

V okviru Turističnega društva Bloke, ki mu predseduje g. Dušan Kaplan, se je oblikoval odbor, ki je uspešno animiral staro in mlado ter uspešno organiziral kmečke igre. Zadovoljnih ljudi od daleč in blizu je bilo toliko, kot v najboljših časih. In kaj je tisto kar je potrebno posebej pohvaliti?

Mislím, da se je tokrat začutila zavest, da je ta prireditev promocija Blok, oziroma še bolj bloškega turizma. Turizem pa zagotovo ni dejavnost v domeni nekaj gostilničarjev, pač pa je za njegov razvoj in življenje potrebno sodelovanje in soglasje vseh prebivalcev nekega področja. In to se je tudi dogajalo.

Posebej velja pohvaliti oživitve našega Martana Krpana in njegove modrosti, da je prodajal "sol". Pa tudi bloške gospodinjice so prodajale domače dobrote. Je pač tako: če svojega dela sam ne ceniš in ne zaračunaš, te tudi drugi ne bodo spoštovali.

Za prihodnje leto ima društvo polno načrtov, kako izboljšati in razširiti vsebino. Prireditev naj bi bilo več in bi trajale dlje časa. Pritegniti pa želi tudi tiste, ki so stali bolj ob strani misleč: "Pa saj to je navadna veselica."

Stane Korenjak

Novo otroško igrišče pred šolo

Podpis delitvene bilance

Malo manj kot pred dvema letoma je bila ustanovljena občina Bloke. Nastala je z delitvijo takratne občine Loška dolina. Ker je ustanavljanje občine proces je do polovice lanskega leta potekalo financiranje preko skupnega žiro računa. Drugo polovico lanskega leta in letošnje leto pa poteka financiranje že preko samostojnega žiro računa.

V sredo, 20. septembra, pa sta

oba župana Janez Sterle in Jože Doles tudi podpisala sporazum o delitvi premoženja med občinama. V priložnostnem govoru sta oba poudarila, da je do sporazuma prišlo v zelo strpnem dialogu. Prepričana sta, da sporazum ni le konec nekega obdobja, pač pa tudi pričetek novega sodelovanja na programih, ki bodo širšega značaja in skupnega interesa.

Stane Korenjak

Predšolska vzgoja v okviru osnovne šole

Začetek varstva in vzgoje predšolskih otrok na Bloški planoti sega v začetek šolskega leta

1976/77. Oddelek je imel 7 – 8 otrok, od treh let starosti pa do 3. razreda osnovne šole. Deloval je v prostorih takojimenovanega učiteljskega bloka. Tu je bila velika soba, ki je bila hkrati igralnica in spalnica, kuhinja, ki je služila le pripravi zajtrka in razdelitvi hrane, sanitarije s kopalnico in pralnico. Ogrevano je bilo s termoakumulacijsko pečjo. Vzgojiteljice v tem letu ni bilo, bili sta le dve varuhinji, ki sta bili hkrati zaposleni tudi v šolski kuhinji.

S 15. avgustom se je na Blokah zaposlila prva vzgojiteljica gospa Ivica Žnidaršič (Šega). Število otrok se iz leta v leto povečuje in leta 1980/81 je v kroniki zapisano "Svetla lučka v vrtcu". V vrtcu je zmeraj več otrok. Zdaj že enaindvajset. Pred novim

letom se preselimo v Drobničovo hišo sredi vasi. Tu dobijo otroci namesto ene kar tri sobe. Reš niso velike, vendar take stiske, kot je bila v garsonjeri v bloku, le ne bo več. Vse do maja 81 je vrtec deloval pod šolo – v šolskem letu 1982/83 na občinski praznik 21. oktobra, pa se je preselil v nove prostore, v katerih še sedaj deluje. S šolo je ostal povezan, kajti šolska kuhinja jim je pripravljala kosila do leta 1988.

Z ustanovitvijo občine Bloke se je občinski svet odločil za enotno in celovito vzgojo in izobraževanje na Blokah in vrtcu s 1. septembrom 2000 priključil k OŠ.

Trenutno v okviru vrtca poteka predšolska vzgoja v enem oddelku v starosti od treh let do vstopa v šolo. Poslovni čas je od 5.25 do 15.30.

Glede na trajanje programov izvajamo dnevni in poldnevni **Nadaljevanje na 8. strani**

Za kakovost bivanja

KOVINOPLASTIKA
Pe Gradbeni elementi
Nova vas 57
1385 Nova vas

tel.: 01 70 98 256
01 70 98 257
01 70 98 258
fax: 01 70 98 069
www.kovinoplastika.si

Vaški odbori

V 2. številki občinskega glasila je bilo objavljeno, da se po sprejemu Odloka o vaških odborih krajanji lahko organizirajo v vaše odbore.

Do 15. avgusta so bili izoblikovani naslednji vaški odbori, izvoljeni pa naslednji člani vaških odborov in predsedniki:

- **Volčje:** Anton Urbas ml., Bojan Lah, Borut Lah. Predsednik VO Volčje je Tone Urbas ml.
- **Strmca:** Cveto Kovačič, Janez Dobravec, Franc Marolt. Predsednik VO Strmca je Alojz Kranjc.
- **Veliki Vrh:** Franc Lenarčič, Stane Lužar, Alojz Knavs. Predsednik VO Veliki Vrh je Franc Lenarčič.
- **Studenec:** Franc Hribar, Milan Anzeljc, Bojan Kraševac. Predsednik VO Studenec je France Marolt.
- **Nova vas** - organizirali so se predstavniki **Fare**, ki so predlagali člana Jožeta Mulca. Ostale vasi v VO Nova vas še niso predlagale svojih članov.
- **Topol:** Mirko Zbačnik, Ado Žgajnar, Franc Pintar, Zdravko Kotnik. Predsednik VO Topol je

Mirko Zbačnik.

- **Ravne:** Alojzij Bačnik, Boštjan Marolt, Miha Zidar. Predsednik VO Ravne na Blokah je Alojzij Bačnik.
- **Runarsko:** Anton Oražem, Jože Ivančič, Leon Hribar. Predsednik VO Runarsko je Anton Oražem.
- **Polšeče:** Drago Intihar, Franc Žgajnar. Predsednik VO Polšeče je Franc Žgajnar.
- **Lovranovo:** Renato Ponikvar, Alojzij Hiti, Metod Kraševac, Božidar Žnidaršič, Janez Mramor. Predsednik VO Lovranovo je Metod Kraševac.
- **Mramorovo pri Pajkovem:** Jože Ponikvar, Bojan Korošec, Srečo Šivec. Predsednik VO Mramorovo pri Pajkovem je Srečo Šivec.

Vaški odbori, ki se še niso organizirali so:

- Nova vas,
- Velike Bloke,
- Hudi Vrh,
- Metulje,
- Studeno,
- Hribarjevo,
- Zales,
- Ravnik.

Občina Bloke

Ukinitev avtobusne proge

Kot verjetno že veste, je avtobusno podjetje SAP iz Ljubljane s koncem junija ukinilo avtobusno progo **Topol - Ljubljana**. Na Občini Bloke smo na to takoj reagirali in poslali dopis na SAP, da poskuša z novim šolskim letom ponovno uvesti avtobusno linijo. Med poletjem je bil Lužarjev breg skoraj dva meseca zaprt zaradi rekonstrukcije cestišča. Iz avtobusnega podjetja smo dobili odgovor, da bi uvedli linijo, če zagotovimo, da se bo z avtobusom peljalo vsaj dvajset potnikov dnevno. Linijo so namreč ukinili zato, ker se je z avtobusom vozilo zelo malo potnikov.

Med srednješolce in dijake smo poslali vprašalnik, da bomo dobili vsaj približno število potnikov. Če ne bo možno uvesti linije vsak dan, bi apelirali na SAP, da avtobusno linijo poskusno uvede vsaj ob ponedeljkih in ob petkih. Naš predlog je, da bi avtobus zjutraj vozil eno uro prej, tako da bi lahko dijaki prišli pravočasno k pouku in bi se s tem povečalo tudi število potnikov.

Prosim vas, da nam čim prej sporočite, kdo se namerava redno voziti z avtobusom, da se bomo lahko naprej pogovarjali o ponovni uvedbi avtobusne linije.

Občina Bloke

Krpan malo drugače!

Je že tako, da mora tisti, ki si lasti Krpana, sprejeti tudi Brdavsca. Ta dva junaka sodita skupaj in jih ni mogoče deliti, kajti Krpana brez Brdavsca ne bi bilo. Prav to smo letos prvič poskušali prikazati na Blokah, od koder povest in kanček resnice vsekakor argumentirano tudi izhajata. Na Krpana gleda lahko vsak na svoj način in vsak na več načinov. Veliko njegovih dejanj in lastnosti si poskušamo pripisati ali pa jih vsaj odobravamo in občudujemo. Na nek način smo ponosni, da vsak dan hodimo po njegovih poteh in da robotost njegovega značaja, ki smo jo podedovali tudi mi, ni le pomanjkljivost naše omike, ampak je to značajska poteza, ki v določenih okoliščinah pomeni prednost in ne slabost. Tako kot si Slovenci sami ne moremo lastiti Lipicancev, tako si tudi Bločani ne moremo samo zase jemati Krpana, posebej še, če na Krpana gledamo kot na prispodobno celega slovenskega naroda, oziroma ljudi, ki so in še živimo na tem prostoru.

Kot da se zgodovina ponavlja in da stoletja ne predstavljajo nič. Ali morda nismo Slovenci tudi še danes predstraža Evrope, torej tam nekje pred dunajskimi ali bruseljskimi vrati? Mar se ni ob turškem obleganju Dunaja leta 1529 pri obrambi južnih dunajskih vrat odlično izkazal ravno slovenski vitez Janez Kacijanar s svojimi branitelji in s tem morda preprečil padec Dunaja? Morda pa je bil čas Martina Krpana pred pol tisočletja za obstoj slovenstva bolj pomemben, kot si današnja politika upa priznati. Seveda so to lahko le ugibanja, dejstvo pa je, da so se morali Slovenci takrat sami braniti pred Turki in da so se zaradi skoraj dvestoletne ogroženosti z juga zmanjšali apetiti po naših krajih s severa in zato takrat ni prišlo do večje germanizacije kljub slabljenju domačega plemstva in še neizoblikovani narodni zavesti. V tistem času smo Slovenci plačali hud davek, saj je bilo pobitih ali nasilno odpeljanih iz teh krajev čez 200 000 ljudi, kar je gotovo porazno vplivalo na narodov potencial.

Vsako zgodovinsko obdobje je za narod pomembno in ni prav, da vidimo samo čas svoje generacije in morda še čas svojih očetov. Kot da prej ni bilo nič. Nič junakov, nič veselja ali gorja. Koliko žalostnih zgodb je pisalo življenje v tistem času? Gotovo več, kot si lahko mislimo.

Leta 2008 bo minilo 600 let od prvega vpada Turkov na ozemlje današnje Slovenije. Ker trdimo, da je Krpan naš, bi bilo prav, da na tem prostoru čez osem let priredimo prikaz dogajanja iz tistih časov in poskušamo ponazoriti občutke ljudi, ki so to takrat doživeli. Če bomo igro "Boj Krpana z Brdavsom" razvijali naprej in jo bogatili iz leta v leto, je osem let ravno dovolj časa, da pripravimo spektakel, ki gre taki obletnici. Zato predlagam, da si vzamemo leto časa, da ideja dozori, da se najdemo vsi zainteresirani, da poiščemo povezave, zbrusimo idejo in vzpostavimo organizacijo, ki bo sposobna izpeljati predlagani projekt.

Si lahko predstavljate pogled na deset stotnih konjenikov? Kdo od Slovencev je doživel topot tisočeri konjskih kopit v galopu?

Zadnji, ki so to doživeli so bili reveži, ki jih je lovila turška konjenica. Ponudimo sebi in drugim možnost, da te občutke doživimo v živo in ne le v domišljiji.

Hkrati pa pokažimo, da na Blokah živimo ljudje, ki v določenem trenutku lahko stopimo skupaj neoziraje se na barvo ali prepričanje in naredimo kaj takega, ki je večje od nas samih.

Rado Ponikvar

Ko luč ugaša

*Neživi plod besed. Ko luč ugaša,
ob robu molka žalost se koti.
In ko nekdo se po lepoti vpraša,
odgovora na to več ne dobi.*

*Zazre se topo v strop, v otrple stene:
nejasne sence se zdaj tu goste.
In na polici šop potonik vene,
ki to pomlad pomladno ne dehte.*

Jaka Kralj

Anton Mazij

Nič ne izgine, ne da bi pustilo za seboj sled. Minevanje je samo spreminjanje.

To se je dogajalo tudi 17. junija 2000, pozno zvečer, ko je Anton Mazij, v 50. letu življenja, spremenil način svojega bivanja iz minljivega v neminljivo.

Za njim ni ostala samo sled, ampak široka steza tlakovana s sadovi dela, ki ga je odlikovala delavnost, poštenost, znanje, natančnost in visoki moralni kriteriji. Pa naj bo to v podjetjih, kjer je bil zaposlen - od Kovinoplastike, Novolita, do Fragma Izolirke; ali v društvu,

kot prostovoljni gasilec...; ali v političnem življenju, kot svetnik v

občinskem svetu nekdanje skupne občine Loška dolina in v sedanji občini Bloke; ali preprosto kot človek, sosed, oče...

Ljudem, s katerimi je sodeloval, je zaupal, jih spoštoval in cenil njihovo delo, vendar je od njih tudi veliko pričakoval. Ampak nikoli več, kot je zahteval od samega sebe. Bločani se bomo s spoštovanjem spominjali dni, ki smo jih delili z njim. Težko bomo zapolnili praznino, ki je nastala.

Ni dolgost življenja vse, pomembna je njegova polnost in bogastvo, kako ga živiš. Tonijevo življenje je to potnjevalo.

Marija Žgajnar

Jože Zgonc

*Živeti umreti je usoda naša,
a cilj nam je visoko posajen,
glej to drevo - za usodo nič ne vpraša,
a večno se bori za svoj namen.
(Oton Zupančič)*

Zdi se kot, da je pesnik to pesem namenil pokojnemu Jožetu Zgoncu

Rojen je bil leta 1949 v Topolu. Družina je bila številna, kmetija skromna in tudi očetova obrt ni kaj posebej nesla. Izšolal

se je za avtomatika. V Ljubljani ni zdržal dolgo, duh po domači zemlji ga je pripeljal nazaj pod Blošček.

Osnovel si je družino, ki mu je bila največja skrb in vrednota. Kmetijo je posodobil in uredil. Bolele so ga krivice in nespoštovanje kmečkega dela in pred leti se je odločil, da se poda v podjetništvo, a načrti so ostali nedokončani.

Z razvojem demokracije se je

intenzivno vključil v ustanavljanje SLS. V demokraciji je videl moč in izvir, ki lahko zagotovi razvoj in

narodu prinese srečo.

Posebno zahvalo pa smo mu Bločani dolžni za njegov trud, ki si ga skozi desetletja vlagal v našo skupnost. Nemirni duh in hrepenenje ga je gnalo, da je vselej nekaj organiziral. Nobenega koraka mu ni bilo žal, pa naj so bile to kmečke igre, vaški vodovod, cesta ali kaj podobnega. Več let se je trudil in prizadeval za samostojno bloško občino. Sedaj, ko jo imamo in sami načrtujemo svoj, razvoj si odšel.

Hvala, Ti za vse dobro, kar si storil.

Stane Korenjak

Janez Praprotnik

Mnogo prezgodaj smo izgubili člana našega uredniškega odbora Janeza Praprotnika. Nič več ne bomo brali njegovih člankov, napisanih v izbrani in kleni slovenski besedi. Cerkničani mu niso kar tako dali vzdevek "Bloški Cankar".

Izgubili pa nismo le člana uredniškega odbora, ampak človeka, ki je notranjskemu utripu dal svoj pečat. Pisal je v vsa nekdanja in sedanja lokalna glasila v njem lastni odprti besedi. Ni bilo kulturne prireditve, kjer ni tako ali drugače sodeloval. Za Butalce, ki so bili osrednja zanimivost pri cerkniškem

pustnem karnevalu, je več kot deset let pisal tekste za njihovo vsakoletno "sedenje". Tu je prikazal pristno notranjsko duhovitost in šegavost.

Na Bloke je prišel pred dobrim četrtoletjem in osem let ravnateljaval na Osnovni šoli v Novi vasi. V tem času je bila zgrajena nova šola. Pri tem je učinkovito sodeloval kot najbolj prizadevni član gradbenega odbora. Po preselitvi šole v nove prostore leta 1981 pa je do svoje nedavne upokojitve skušal bloškim nadobudnežem vcepiti ljubezen do slovenskega jezika.

Dobri dve leti pred smrtjo je napisal knjigo, polno mladostnih

spominov - Blagajevke. Z Grmade "najlepše gore v Polhograjskem hribovju," - kot sam piše - kjer je kot šolar pasel svoj trop ovac, se je oziral na "skrivnostni, zaraščeni, rahlo zamegljeni notranjski svet."

V tej knjigi je tudi zapisal:

"Geben podolžnatega Grmadinega hrbta je ponekod tako oster, da ga je moč zajahati in takrat ti binglja ena noga na Notranjsko, druga pa na Gorenjsko."

Zdaj je ves na Notranjskem, na Blokah, ki so njegov zadnji dom.

Noben človek ni otok povsem zase. Vsak človek je kos celine.

Ob smrti vsakega človeka je mene manj,

zakaj vključen sem v Človeštvo. In zato nikdar ne pošiljaj vpraševal,

komu zvoni: zvoni tebi.

(John Donne - moto k romanu E. Hemingwaya: Komu zvoni)

France Škrabec

Mont Blanc 2000 (4 807 m)

Priti na streho Evrope je velika želja premnogih navdušenih planincev, uresniči pa se le manjšini le-teh. No, meni in še trem Bločanom: Francu Modicu, Eriku Samidi in Vinku Lužarju se je, zahvaljujoč Planinskemu društvu SCT iz Ljubljane in Novolitu, glavnemu sponzorju.

Le Vid d'Aigle

V Francijo smo se odpravili 11. avgusta zvečer in v Chamonix prispeli sredi naslednjega dopoldneva. V nedeljo, 13. avgusta, smo se že navsezgodaj s pričakovanjem in skrbjo zazrli v nebo. Bilo je čisto, prijazno in obetajoče. Hitro smo se pripravili in se z domačim avtobusom odpeljali do St. Gervaisa, od tam pa z zobato železnico do postaje Le Vid d'Aigle (2 372 m). Od tu naprej je bilo treba peš.

Pot do kočice Tete Rousse (3 167 m) spominja na marsikatero našo pot. Nekaj sto metrov pred kočico prvič stopimo na ledenik, ki nas je potem spremljal vse do vrha Mont Blanca.

V kočici imamo rezervirano prenočišče. Najprej se preoblečemo od potu premočeno obleko, nekaj popijemo in prigriznemo, potem pa do večerje počivamo. Popoldne se preveša v večer, treba je misliti na prenočišče. Jedilnica v kočici je polna do

zadnjega koticčka. Če hočeš imeti stol, moraš naročiti večerjo. Po večerji na hitro pospravijo stole in mize ter pripravijo vse potrebno za spanje. Mi štirje dobimo pogrado. Zložimo se po njih, pa ne najdemo niti toliko prostora, da bi se stegnili. Neprestano je kaj odveč – ali roke ali noge ali glava. Stegneš noge – brcneš nekoga v glavo, premakneš roko – suneš sosedo v rebra. Zrak je kmalu posesan do zadnje molekule kisika, vročina postaja neznosna. Spanje je za večino od nas utopija, nekaterim pa kljub vsemu uspe celo zaspati.

Ob pol enih ponoči mi je vsega dovolj. Vstanem in se začnem oblačiti. Takoj za mano to storijo tudi drugi. Zberemo se pred kočico. Bolj počasnih gibov se opremljamo, govorimo malo, sicer pa smo se tako ali tako že vse dogovorili.

Ob enih in petnajst minut odrinemo. Noč je jasna, nad nami sijajo celi roji zvezd. Po nekaj minutah hoje pridemo do stene, po

kateri se začnemo vzpenjati proti koči "Gouter" (3 817 m).

Pot je zmrznjena in zato bolj varna kot podnevi, ko se po njej valijo skale in plazovi. Po dobrih dveh urah hoje pridemo do kočice. Tu si vzamemo pol ure časa za počitek. Na hitro pojemo kosček čokolade, nekaj popijemo, si nadenemo plezalne pasove in sestavimo naveze po štiri ljudi. Od tu dalje hodi vsaka naveza po svojih sposobnostih.

Hodimo počasi, kajti višina nad 4 000 metrov je nekaterim že pokazala zobe. Srce razbija, noge nočejo prav ubogati, dihanje le stežka dohiteva korak.

Pri zavetišču Vallot se ustavimo. Tu se dodatno oblečemo in pustimo nahrbtnike. Krenemo naprej. Začne se svitati. Toliko da vidimo, kod hodimo: po ozkem grebenu, na obe strani prepadna pobočja. Sneg je imeniten, ravno prav zmrznjen, da dereze dobro prijemljejo. "Hitro dihajte," nas poučuje vodnik. "Na vsak korak

vdih in izdih."

"Tisto tamle je vrh," pomislim, "samo še do tja." Vendar se izkaže, da tisto še ni vrh. Do vrha je še kos strmega grebena, vendar tudi tega premagamo in cilj je dosežen.

Tedaj vsi strmimo. Na vzhodu se prikaže prvi sončni žarek. "Sončni vzhod na vrhu Mont Blanca!" Kdo bi si mislil. Čestitamo si, fotografiramo se in strmimo nad vso to lepoto. Na vrhu smo prva naveza iz našega društva, vendar je promet prav gost. Vrh kljub prostornosti postaja tesen. Nekateri se razgledujemo, drugi počivajo, tretji imajo težave z glavobolom in želodcem.

Temperatura je kakih 12 °C pod ničlo. Pravijo, da je redkokdaj tako toplo. Slabo uro smo na vrhu, nato pa je treba dol, kajti še tako lepe pesmi je enkrat konec.

Vračamo se po isti poti in proti večeru smo že v baznem taboru v Chamonix-u.

Tone Srnel

Novolit na vrhu Evrope!

Notranjske dobrote pri Slamarju

Na začetku šolanja v Ljubljani je bilo nekako v navadi, da so nas profesorji prvo šolsko uro vprašali po imenu in priimku, pa tudi po domačem kraju. Spominjam se, da je ob mojem odgovoru, da prihajam iz Nove vasi na Blokah, kar nekaj profesorjev, tistih starejših, dodalo, da je tam hiša, ki ima tolikšen dimnik, kot bi bila na njej še ena hiša. Tega so se spominjali še iz svojih mladih časov, ko so kolesarili preko Bloške planote ali pa so prihajali letet z jadralnimi letali.

Znameniti dimnik pripada hiši, ki so jo postavili lesni trgovci že davnega leta 1857. Dimnik meri v dolžino skoraj tri metre in pol in takega res ne vidite kjerkoli. Tudi danes je viden od daleč, je pa vendarle nekoliko drugačen, kot je bil včasih. Na njem se namreč bohota velik napis **SLAMAR**, viden podnevi in zaradi osvetlitve tudi ponoči, pove pa nam, da je prav tu znamenita gostilna, ki jo že skoraj dvajset let vodi družina

dolgoletnim stažem v raznih kulinaricnih hramih v Ljubljani.

Oba sta bila uspešna v svojem poklicu, že od poroke naprej pa sta tiho gojila željo "priti na svoje".

Ker je Slavkova mama doma z Bloške planote, Marička pa je iz Malih Lašč, sta se kljub življenju v Ljubljani ozirala po tem koncu Slovenije.

Slavkov brat Mišo, slikar, ki je v Novo vas prišel poučevat likovni pouk, je tu izvohal veliko, staro, propadajočo in ne prav poceni hišo, vendar se zakonca Strman nista ustrašila. Veliko prej in ceneje bi postavila novo stavbo, vendar sta želela narediti drugačno gostilno, tisto pravo, z dušo.

To jima je ob pomoči arhitekta Borisa Vošnjaka, Slavkovega brata-slikarja Miša in ob vzpodbudi prof. dr. Janeza Bogataja, predvsem pa zaradi pridnih rok, ki se niso ustrašile trdega dela in velikih vlaganj, tudi popolnoma uspelo.

Že zunanost ene največjih hiš na Blokah je prenovljena v

nas izza mize nemo opazuje možak s kozarcem v roki. Skoraj vsak, ki je prvič tukaj, ga pozdravi, vendar nihče ne dobi odgovora. Šele po nekaj poizkusih opazimo, da to sploh ni gost, pač pa skulptura akademske kiparke Milene Braniselj iz Cerknice. Naredila jo

tu so se potrudili in jim dali starinski videz, od vkomponiranega tramovja pa vse do pohištva, prav tako pa so zagotovili v vseh sobah moderno udobje od kopalnic, stranišč, televizorjev in telefonov. Naenkrat lahko prenočijo skoraj dvajset gostov.

Slavko, Marička in stari Slamar

je ob deseti obletnici gostilne, stalni gostje pa so moža poimenovali Lojze, Anton ali pa stari Slamar.

Antonu dela družbo v veži veliko starih predmetov od raznih orodij, naprav in pripomočkov za pripravo hrane, blagajne s posebnim mehanizmom za vlaganje denarja, do raznih pekačev in lončenih posod ter starih fotografij z Blok. Preddverje je pravzaprav osrednji del pritličja, v katerem so še točilnica z zanimivim šankom in zbirko starih steklenic, kuhinja, velika jedilnica ter smučarska soba. V slednji je res velika zbirka vsega, kar spominja na tisto, na kar smo domačini še posebej ponosni, na bloškega smučarja; mnogi med nami pa sploh ne vedo, da so ti predmeti tukaj, saj so iz starih domačij že davno izginili. V Ljubljani bi takšni zbirki zagotovo že dali ime muzej.

Iz preddverja se skozi zadnja vrata pride na lep vrt, ki je v teh dvajsetih letih pridobil že kar nekaj sence. Na vrtu je veliko drevja in urejene travnate površine, urejena pa so tudi igrala in starši lahko za kratek čas na otroke tudi pozabijo.

Pred nekaj leti so uredili šest sob za prenočevanje gostov. Tudi

V gostilni se okrog gostov trudi cela družina Strman: oče Slavko, mama Marička, sin Gregor ter hči Špela. Slavku se je izpolnila želja, da kuha v svoji gostilni in razvaja svoje goste, jim svetuje, kaj bi jim skuhal, razloži, kako kakšno jed pripravi in kakšne začimbe uporabi za pripravo kakšne jedi.

Zelo težko je opisati, kakšne jedi pripravlja, na kratko pa bi lahko rekli, da so Slavkove jedi stare avtohtone notranjske jedi, le nekoliko prilagojene današnjim okusom. Prav gotovo pa te jedi v sodobnem kulinaricnem svetu nekaj pomenijo. V tej gostilni ne boste mogli naročiti pice, čevapčičev in podobnega, je pa veliko jedi, ki smo jih v mladih letih že poznali, saj smo se z njimi mastili pri babicah, mi pa jih sedaj zaradi prehitrega tempa življenja nimamo časa kuhati (pa tudi znamo jih ne).

Gostje se radi vračajo na marinirano postrvi ali na žlikrofe s suhim mesom in krompirjem, zabeljenimi s kislo smetano in drobtinami ali s svežim žajbljem, prepraženim na maslu.

Na Slavkovem jedilniku je veliko divjačine od srne, jelena, divjega prašiča do medveda, prav

Zlatovščica (vrsta postrvi) v marinadi

4 zlatovščice (po20 do 25 dag), 3 dl olja, 2 čebuli, 2 lovorjeva lista, nekaj zrn popra, vejica rožmarina, 1 limona, 1 žlička seseklanega peteršilja, sol, 0,5 dl vinskega kisa, 1,5 dl suhega belega vina.

Očiščene postrvi obrišemo, posolimo in spečemo na obeh straneh na zmerno vročem olju. Pečene preložimo v drugo posodo. Na olju od peke postrvi prepražimo na lističe narezano čebulo samo toliko, da ovane, dodamo začimbe in na rezine narezano limono, zalijemo s kisom in vinom. Pustimo, da marinada dobro prevre, jo po potrebi dosolimo, ohladimo in prelijemo po ohlajenih ribah. Čez noč jih postavimo na hladno in jih postrežemo z rezinami limone in vejico rožmarina.

Strman.

Malokdo ve, da ima ime **SLAMAR** zelo malo skupnega s slamo, pač pa je sestavljeno iz začetnih treh črk imen obeh lastnikov, **Slavka** in **Maričke**. Oba sta prekaljena gostinca, od mladih nog predana poklicu. Slavko je kuhar, eden njegovih učiteljev je bil tudi mojster Ivačič, kot vajenec pa je kuhal v Turistu v Ljubljani; štiri leta je bil nato šef kuhinje v motelu Grosuplje, nato pa še v restavraciji Ljubljanske banke v Ljubljani.

Marička je natakara z

popolnoma enakem slogu, kot je bila pred stoletjem in pol izdelana. Prav tako so tudi v notranjosti upoštevali vse arhitekturne sestavine prvotne stavbe s širokimi oboki in razdelitvijo prostorov, opremljenost pa je v celoti posvečena dediščini bloškega smučanja in načinu življenja na Blokah. Celotno gostišče deluje kot etnološka zbirka, ki jo nevsiljivo dopolnjujejo likovna dela Miša Strmana, katerega dela je možno tukaj tudi kupiti.

Takoj po vstopu v preddverje

tako pa tudi postrvi in potočni raki na več načinov. Prava posebnost je volovski rep na divjačinski način ali zajec, pečen v posebni omaki, pa tudi zrezek Slamar, ki je nadevan z gobami in ocvrt,

Zelo rad pripravi tudi jedi za žlico, kot so piščančja obara, pa bloška trojka, ki je sestavljena iz krompirja, fižola in kolerabe ali pa pravi kontrabantski ričet.

Enkrat na teden se Slavko in Marička odpravita na živilski trg v Ljubljano, da nakupita vse mogoče začimbe in zelenjavo, predvsem tisto, ki je ne pridelata na svojem vrtu. Iz tega potem Slavko čara svoje kulinarne dobrote. Posebno se potrudi za nedeljska kosila.

Takrat vedno speče kruh z drobnjakom in ocvirkovko, pripravi pa tudi sladke dobrote kot so: pehtranova in orehova potica, jabolčni in češnjev zavitek, šarlota, rolada s šatojem, hruška lepe Helene in še kaj.

Še bi lahko naštevali, vendar bi rabili še kakšno stran prostora. Povedati je treba, da tudi vegetarijanci ne odidejo lačni iz te hiše.

Slamarjevi gostje zelo radi pridejo na izlet v ta prelepi konec Notranjske, združijo pa ga s kosilom pri Slavku. Nekateri preživijo tu več dni, nekateri tudi cel dopust.

Kar nekaj je tudi porok, praznovanj rojstnih dni in

ostalih jubilejev, za te priložnosti pa se Strmanovi radi potrudijo s pripravo hladno-toplih bifejev, ki so tudi nekaj posebnega. Sestavljeni so namreč iz mnogih jedi, ki jih drugače skoraj ne poznamo.

Na voljo imajo velik izbor vrhunskih slovenskih vin, vedno imajo vina iz kleti Romana Ipavca iz Vitovelj in druga.

Med gosti je veliko znanih oseb, posebej ponosni so na francoskega veleposlanika, na predsednika evropske banke za razvoj, pa kup kulturnih delavcev ter novinarjev iz vseh vetrov in še in še.

V pogovoru je Slavko povedal,

da nikakor ne more biti zadovoljen z razvojem turizma na Blokah, saj sama gostinska ponudba za pravi turizem nikakor ni dovolj. Še vedno bi vsi dejavniki turizma radi samo dobro zaslužili, vložili pa ne bi nič. Dokaz za to je tudi turistična taksa, ki jo je določila občina. Je namreč med višjimi v Sloveniji, čeprav turist od nje nima prav veliko. Pozdravlja ustanovitev Turističnega društva, vendar se bo moralo za hitrejši razvoj turizma na Blokah s tem poistovetiti več ljudi. Možnosti za zaposlitev in za razvoj te panoge so v tako lepi pokrajini nedvomno zelo velike.

Spraševala, poslušala in zapisala sta Frenk in Darja Turk

O iskanju mlina v grapi

V Bralnem klubu se je letos prebirala idilična povest Mlin v grapi, ki jo je napisal domači literat Ivan Čampa.

V tej povesti opisuje življenje Matica, mlinarja, kateremu narava ni podarila bistrega uma, pa tudi čeden ni bil, saj je imel pohabljenega nogo, zato je vse kazalo tako, da bo ostal sam, da bo stric do smrti. Vendar, kot pravijo, da se v življenju vse obrne, se je življenje zasukalo tudi njemu. In to na bolje, oženil

katerega ruševine lahko vidite še danes, če greste na Škrabče in nato naprej proti Iški, kjer boste na desni strani v grmovju zagledali na pol porušene stene nekdanjega Baštečevega mlina. Ta mlin je sicer majhen, a možno je, da se je bila tu nekdaj stiskala majhna družinica. Z nasmehom na obrazu sem odšel domov.

Znano je, da nobena stvar ni tako lepa, kot se zdi na prvi pogled. In tako je bilo tudi tu. Porajal se je

mlin, ki je še nekoliko niže ob strugi, imenoval pa se je Lepovrški mlin, zraven pa je bila tudi žaga, česar pa Čampa v svoji povesti ne omenja. A za to lahko najdemo opravičilo. To je idilična povest, in kaj je bolj idilično, moka, iz katere naredimo kruh, ali les, katerega spravilo že tako ali tako terja večje fizične napore?

Danes je od Lepovrškega mlina ostalo le še nekaj ruševin, saj ga je povodenj leta 1929 dodobra zdelala, popravljali pa ga potem niso več.

Pomislil sem tudi na Starmanovega ata iz Nemške vasi, saj je bil tako rekoč Čampov sosed

in vrstnik, vendar mi ni znal pojasniti, kateri mlin je Čampa opisoval, o tema pa se z njim tudi nikdar ni pogovarjal, mi je pa svetoval, na koga naj se še obrnem pri raziskovanju nekdanjih bloških mlinov.

Vprašanje, kateri mlin je imel Čampa v mislih, je še vedno nerešeno. Tudi sami razmislite, kateri mlin je pravi, podam pa vam lahko le en namig; ni nujno, da je vse kar piše v povesti, neizpodbitna resnica.

Miha Knavs

Ostanki Baštečevega mlina v grapi Iške

se je namreč s Stebrovo Tonco od Lužarjev. Povest bi tako lahko zaključil kar pravljичno; Matic in Tonca pa sta živela še dolgo vrsto let in imela veliko, veliko otrok.

Naprej me je gnala radovednost. Ugotoviti sem hotel, kateri mlin je imel Čampa v mislih, torej kje se je ta zgodba dogajala.

Prva asociacija je bil mlin,

dvom, ali so me sledi res pripeljale na pravi kraj ali so me zavedle. Najverjetneje bo obveljalo slednje, da sem na napačni sledi in da bo potrebno še nekaj poizvedovanja pri ljudeh, ki kaj vedo povedati o teh mlinih, zato sem se obrnil na gospoda Žnidaršiča iz Škrabčega, Malnarjevega po domače.

V tem delu Iške je stal še en

Studeno

*Na hribu vas (kot že ime pove)
prav mrzla in osojno naravnana
skrivnostno ždi. Otrokom malo
znana,
čeprav je blizu - na doseg roke.*

*Le ozka kolovozna pot do nje
(raz križ ob poti kraka črna vrana)
je od dežja do kamenja izprana,
da bos otrok obtolče si noge.*

*Za žegnanje tja k cerkvi gredo
vsi Glinci, če je lep poletni dan.
Za peči s sabo janca poneso
in sodček vina. Pojejo na glas,
Ponosni ti s Studena so na to,
da cerkvico ima njih majhna vas.
Jaka Kralj*

Zahvala

Poln načrtov in želja nas je na pragu ustvarjalne življenjske poti zapustil naš oče in mož

JOŽE ZGONC

Z iskreno mislijo se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku Tomažu Prelovski, občini Bloke, Osnovni šoli Tone Šraj-Aljoša Nova vas, Gimnaziji Želumlje, mešanemu pevskeemu zboru Nova vas, SLS Cerknica, SLS Loška dolina, SLS Logatec, SKD Bloke, Rdečemu križu Cerknica, kmetijski zadrugi Bloke, sošolkam in sošolcem, vaščanom, prijateljem, znancem in sorodnikom.

Iskrena zahvala vsem za izrečeno ustno in pisno sožalje ter podarjeno cvetje in sveče.

Vsi njegovi

Nadalajevanje z 2. strani

program. Poldnevni program traja do pet ur z možnostjo izbire obrokov hrane glede na čas bivanja otroka v vrtcu.

V ta oddelek je trenutno vključenih 21 otrok. Trije otroci čakajo na sprejem in štirje otroci nimajo izpolnjenih starostnih pogojev. V tem oddelku sta zaposleni dve vzgojiteljici.

Za izvajanje drugih nalog, ki zagotavljajo nemoteno delovanje in poslovanje vrtca pa tudi prijetno počutje otrok, skrbijo:

- delavke v kuhinji, čistilke, hišnik
- delavki v finančno-računovodski službi, ki hkrati delata tudi za osnovno šolo.

Poleg tega oddelka imamo tudi skrajšan program priprave na šolo, ki se vsa leta izvaja v Novi vasi. Že lansko šolsko leto smo ta program izvajali v prostorih šole in z njim nadaljujemo tudi letos (to je bodoči prvi razred devetletke). Za izvajanje tega programa imamo zaposleno 40 % vzgojiteljico, za ostala dela pa dela osebe v šoli.

Prav tako bomo nadaljevali s takoimenovanimi Cicibanovimi uricami, ki so namenjene otrokom, ki niso vključeni v vrtce od tretjega leta starosti naprej.

Še naprej bomo izvajali dejavnosti iz programa **Zlati sonček**.

Nadaljevali bomo z **Bralno značko** za otroke, ki obiskujejo pripravo na šolo.

Otrokom bomo organizirali šolo plavanja, ogled lutkovnih predstav, razna gostovanja v šoli. Nudili jim bomo obisk telovadnice in računalniške učilnice.

Če bo interes dovolj velik, bomo organizirali plesne urice in urice angleškega jezika.

Kot prednostno nalogo smo si zadali zgraditi otrokom igrišče in to nam je tudi uspelo.

Zavedamo se, da je sodelovanje vrtca in staršev nujen pogoj za kvalitetno delo in za dobro počutje otrok. Upam, da bo to sodelovanje v novi organizaciji uspešno.

Ravnateljica:
Milena Mišič

Bločanom v pozdrav

Pride čas, ko se glavni dušni pastir v Sloveniji pozanima, kje so še ostali kaplani po slovenskih župnijah, da jih pošlje na novo župnijo, kjer bo njegovo delo bolj samostojno in odgovorno. Kot kaplan storiš to in ono, kar ti je pač naročeno, ko pa prestopiš župnijski prag, naenkrat postane vse kot nekakšen izziv. "Sedaj boš pa župnik," ti rečejo stari dobri prijatelji, kot da se je odkril nov kontinent. No, iskreno rečeno, je bil to zame nov svet, ko sem se prvič še neopazno pripeljal na Bloško planoto. Nekje v osnovnošolske klopi mi sega spomin, kjer smo se učili, da so tam (tu) prvič smučali in da se v teh krajih bolj pogosto sreča kosmatina kot kjerkoli drugje po Sloveniji. Pa tudi tega nam niso pozabili povedati, da je Martin Krpan rasel v teh krajih. To se je vtisnilo globoko v spomin in je prvič prišlo na dan, ko sem na tej lepi Bloški planoti že pred nekaj leti gostoval s skvati. Ponovno sem bil z njimi tudi letos, dan po tistem, ko sem dobil dekret s škofije. Včasih rečemo ljudje: "Kdo bi si mislil." In so me vprašali dobri prijatelji, če bom šel peš na novo župnijo, glede na prejšnja romanja do novih župnij. No, "rešilo" me je romanje v Rim z mladimi, tako ni ostalo časa, da bi pešačil iz Zagorja in še na koncu po bloških gozdovih morda imel kakšno "srečanje bližnje vrste". Bolj prijetno jih je videti pri kakšnem lovcu nagačene. Tako se je pričelo prijetno bivanje med vami. Prvi dnevi so za menoj in sem se že "priključil na veliki tok".

Izhajam iz številne družine, v kateri imam šest bratov, moja sestra pa sedem. V širšem sorodstvu je še nekaj duhovnikov. Tako so pred leti nekateri na vasi "čakali", da bo tudi kdo od fantov iz naše družine šel za "župnika", češ, saj je to že v rodu. No, seveda je moja odločitev za duhovniški poklic imela druge razloge, kot pa da bi "reševal rodbinsko čast". Nekaj let sem

preživel v "lubačarski" srednji šoli, potem sem bil še zadnja mirna generacija v stari jugo-vojski, predno je počilo na Balkanu. Potem pa šest zlatih let v bogoslovnem semenišču v Ljubljani, ki je za bodoče duhovnike prava topla greda za študij in vzgojo. Seveda pa smo bogoslovci radi kdaj ušli tudi na hladno, tako malo "na zrak". V teološki knjižnici sem še imel priložnost srečati sedaj že pokojnega dobrega starega Žaneta (bloškega domačina), ki je bil dolga leta rektor semenišča in je s svojo

*Novi bloški in tojiški župnik
Lojze Hostnik*

modrostjo v generacijah mnogih duhovnikov zapustil globok vtis.

Tako so zlata leta, polna radosti in veselja, pa tudi skrbi in odgovornosti, minila in je prišel čas, ko sem skupaj s svojimi sošolci Bogu in Cerкви rekel svoj "da".

Tri leta sem z izkušenim dolgoletnim župnikom deloval v župniji Ljubljana - Polje, potem še leto dni v Zagorju ob Savi, zelo blizu domačega kraja Šmartnega, nakar se je zašušljalo - veter je zavel - tam, kjer je čist zrak in dobra voda, pa seveda dobri ljudje in zdrava slovenska korenina in prišel je dekret iz bele Ljubljane.

Vsem krajanom želim sreče, zdravja, polnega življenja in notranjega zadovoljstva!

Župnik Lojze Hostnik

Bloško

Pod nekaj več kot 820 metrov visokim Ogrnikom in lučaj pod vasico Volčje ždi na 766 metrih nadmorske višine daleč naokoli znano Bloško jezero, ki je dobilo svoje zdajšnje ime šele leta 1964. Takrat so namreč zajezili potoček ponikalnice Bloščice in novoustanovljeno cerkniško Turistično društvo si je s svojimi člani od tega jezera obetalo pospešen turistični razvoj od Boga, države in cerkniške občine pozabljenih Blok. Načrti so bili smeli, saj naj bi načrtovani turistični boom, poleg Cerknškega jezera in njene okolice, zajel tudi Loško dolino, Bloke in Vidovsko planoto. Zdaj po treh desetletjih in pol obetajočega cerkniškega turizma z žalostjo ugotavljamo, da smo še ravno tam, čisto na začetku!

Morda pa bodo zdaj, ko so Bloke postala občina, kjer se že čuti delo novoustanovljenega domačega Turističnega društva, končno le nekoliko hitreje krenili na vsa štiri kolesa zavrti turistični voz in na katerem bo delček turistične pogače ostal tudi Bločanom!

Iz nekdanjega ribnika jezero

Zdajšnje Bloško jezero je bil nekoč ribnik Turjaških grofov, ki je skupaj z njimi že davno tonil v pozabo. Nekdanje dno in brežine ribnika so domačini še po letu 1960 kosili in to vse dotlej, dokler niso obnovili stari jez, ki je dajal Bloščici še vedno dovolj vode, da ni struga usahnila in da se je v njej ohranil avtohtoni ribji živelj. V novo nastalo jezero pa so naselili krape in ščuke, pozneje pa si je tudi rdečeperka našla v jezeru svoj življenjski prostor. Klen pa gospodari domala celemu toku Bloščice, pa tudi raki zdaj niso redkost, kot tudi številne jate divjih ptic na jezeru, ki jim dela družbo in nudi varno zavetje bujni loček in lokvanji.

Bloško jezero ima menda, pravi Volčjan Bojan Lah, štiri izvire, kar potrjuje, da je pobočje Ogrnika bogato z vodo. Najmočnejši med njimi pa je zagotovo studenec, ki je po speljanih ceveh polnil korito

jezero: biser ali kloaka?

Bojan Lah

pri cerkvi sv. Volbenka, kjer je bilo vedno dovolj vode za ljudi, živino in številne popotnike, saj naj bi nekoč prav tu vodila znana romarska pot. Višek vode pa ta studenec tudi sedaj namenja proti Ogradam v Bloško jezero, nikoli pa je ne zmanjka ljudem in živini na Volčjem, pa čeprav je pred sto leti živel na Volčjem več kot 60 ljudi, pred tremi desetletji le še 25, ob koncu letošnjega sušnega in vročega poletja pa dva več.

Ne smemo pa pozabiti zapisati še ime petega izvira. *Zdravjak* mu rečejo domačini. Ta izvir sicer ne skrbi za bogato zalogo vode v jezeru, ampak se izteka v Bloščico, nedaleč od Veselovega mлина. K izviru pa redno prihajajo ljudje in si v posode točijo vodo za domačo porabo. Morda je voda iz Zdravjaka res zdravilna?!

Jezerski bloški turizem

Zob časa je načel zaporno pregrado. Nivo jezera se je že znižal za dobrega pol metra in več, kar očitno prav nič ne moti življa v njem, na njem in ob njem. Še najmanj pa to moti številne obiskovalce, ki si ob bregu poiščejo

miren kotiček, v vodi pa osvežitev. Vendar domačine že vrsto let nenehno vznemirjajo obiskovalci, ki si omislijo piknik v naravi ob Bloškem jezeru. Po kaljenju nočnega miru navadno zapustijo prizorišče v razsutem stanju. Mnogim se ne zdi vredno, da bi pogasili vsaj ogenj, da o plastenkah in ostalem niti ne govorimo.

Tik nad jezerom je tudi naselje skoraj štirih desetih počitniških hiš, ki družno z vaščani preživljajo neprespane poletne noči... Za nočni mir moledujejo pri odgovornih. Policisti morda kdaj kaj ukrepajo, vendar naslednji dan se začne zgodba znova... In to že vrsto let! Doklej?

Doklej tako, se vprašujejo oboji, krajan in vikendaši. Divji ljubitelji lepe narave ob Bloškem

Lojze Modic

jezeru pa nadaljujejo po svoje.

“Ti ljudje, ki prihajajo na pijančevanje in na še marsikaj drugega sem na brežine Bloškega jezera, menda mislijo,” pravi Lojze Modic, “da lahko tu počno vse, kar si človek lahko izmisli, kar se jim zahoče... Šele jutra jih preženejo s teh košenic!”

Lojze Modic že vrsto let živi v

lično urejeni hišici tik ob jezeru in v neposredni bližini cerkvice sv. Volbenka, ki je bila nekoč lesena. Lojze je živa priča vsem divjaškim dogajanjem ob jezeru, zato je razumljivo, da si po svoje predstavlja “uspešno” rešitev težav zdajšnjega turističnega Bloškega jezera. Takole pravi:

“Ko pridejo nekateri sem ob Bloško jezero, menda mislijo, da lahko počno, kar se jim zahoče! Vendar kljub vsemu v občini in tej državi ne bo nikoli toliko denarja na voljo, da bi se Bloško jezero in njena okolica tako uredila, kot je treba, kot si jo želijo oboji in kot velevajo načela v turizmu. Na Volčjem se ljudje ne otepamo turizma za vsako ceno, vendar naj bo ta v razumnih mejah človečnosti... Da pa bi najhitreje uredili ta barbarski turizem okoli Bloškega jezera, predlagam, da bi bilo najbolj primerno, enostavno in najceneje spustiti vodo iz jezera in ga spraviti v stanje pred pol stoletja!”

O jezeru kot turistični zanimivosti in ne o košnji v njenem dnu in brežinah pa še vedno nekoliko drugače in vzpodbujajoče razmišljajo ljudje v občini Bloke in vodstveni ljudje ribiške družine iz Cerknice, ki gospodari z ribjim življenjem v Bloškem jezeru.

Dobro se zavedajo vseh del, ki jih čakajo v prihodnje, saj je nivo jezerske vode vedno nižji, kar meri na preureditev zapornice, ureditve dna jezera itd. Kljub vsemu pa naj bi polovico jezera še vedno namenili kopalcem, drugo polovico, tam kjer so izviri, pa bi ohranili naravni biotop, kjer poleg rib najdejo svoje domovanje tudi ptice.

Res je tudi, da si vse doslej domačini posebnih neposrednih koristi od jezera niso niti kaj pridali obetali, vendar vseh pričakovanj in želja pa še niso pokopali. Mednje sodi tudi želja, da bi se v okviru razvijajočega jezerskega turizma krajanji tudi na Volčje pripeljali po asfaltu!

In kaj pravi župan?

“O tem, kako se lotiti Bloškega

jezera, je bilo veliko besed izrečenih na nedavnem sestanku z odgovornimi predstavniki ribiške družine, kjer naj bi si turizem in ribištvo, seveda skupaj s krajanji, podajali roko. Seveda bo treba storiti prvi korak,” pravi župan občine Bloke dipl. ing. Jože Doles, “k ureditvi lastninskih zadev. Z lastniki tamkajšnjih zemljišč skleniti ustrezne dogovore...”

Župan Blok, dipl. ing. Jože Doles

In če se to ne bo zgodilo?

“Potem bo naša skupna zamisel težko uresničljiva! Če pa nam bo to le uspelo, bomo s sanacijo jezera in njene okolice začeli že drugo leto, seveda brez pomoči krajanov zagotovo ne bo šlo. Pridružili pa se nam bodo še naravovarstveniki, ribiči, lovci...”

V celostno ureditev Bloškega jezera in njene okolice pa zagotovo sodijo tudi ceste. Zdaj na Volčje vodijo tri in vse tri so makadamske. Pa se srednji cesti, tisti, ki vodi iz Nemške vasi na Volčje in naprej do Švrčka res že prihodnje leto obeta preureditev. Tej pa sledi asfaltna prevleka. In pri tem pričakuje župan tvornejše sodelovanje s krajanji in drugimi dejavniki v občini. Stroji bodo že storili svoje! Hitro in uspešno!

Se mar Bloškemu jezeru in umrlemu in pokopanemu turizmu na Blokah obetajo lepši časi? Bo Bloško jezero biser ali kloaka svinjarij?

In kaj je pravzaprav kloaka? Med drugim tudi podzemni kanal za odvajanje umazanije, skupen odtok za seč in blato pri pitčih in perutnini, zbirališče nemoralnih ljudi...

Kaj je in kaj morda bo nekoč Bloško jezero zagotovo ne bo odvisno samo od bloških občinskih mož, ribičev, članov turističnega društva, naravovarstvenikov..., temveč od nas vseh! Zatorej; Bo Bloško jezero kloaka ali biser?

Tone Urbas

Spodnji del Bloškega jezera naj bi bil tudi v prihodnje namenjen kopalcem

Bloška župnija ima že kar dolgo zgodovino. Prvotno je bila del pražupnije Stari trg pri Ložu, kot samostojen vikariat se je izločila že pred letom 1366. Še dolgo potem, do 17. in 18. stoletja, pa je obsegala tudi ozemlja današnjih župnij Loški Potok, Sveta Trojica in Sveti Vid.

Tudi izbira patrona župnijske cerkve, nadangela Mihaela, potrjuje, da gre za staro svetišče. V Starem trgu je cerkev posvečena sv. Juriju, na Blokah sv. Mihaelu – oba sta ubijalca zmaja, premagovalca poganstva in nevere. Čaščenje sv. Mihaela se je po Evropi zelo razširilo v 6. in 7. stoletju. Ker je veljal za bojevnika zoper satana, po pojmovanju tedanje Cerkve pa je bilo poganstvo tako rekoč že čaščenje satana, so se prve cerkve, posvečene nadangelu Mihaelu, pojavile že v času pokristjanjevanja. Na mestih starih templjev in drugih rimskih ostankov so Mihaelove

Sveti Mihael - zavetnik bloške župnije

stranskimi podhodi, nad stebri pa so od leve na desno: sv. Katarina s krono in palmo, sv. Martin s čelado in mečem, sv. Izidor s cepom in sv. Notburga s srpom in snopom žita.)

Beseda angel je grškega izvora in pomeni sel, glasnik, odposlanec. Tisti angeli, ki jim je Bog naročil posebno važna poslanstva, se imenujejo nadangeli. V Svetem pismu so Mihael, Gabrijel in Rafael edini nadangeli, ki so označeni z lastnim imenom, čeprav jih je po zapisu v Tobitovi knjigi

nepremagljivega varuha prave vere. Dobil je tudi vlogo navzočega pri umirajočih, ki vodi duše v nebesa. In ker je s svojo zmago nad satanom rešil duše pogubljenja v peklju, je pomenil tudi krstnega zavetnika. Zato so mu posvečevali tako pokopališke kot krstne kapele. Od 12. stoletja naprej pa so ga upodabljali s tehtnico in mečem ali sulico. S tehtnico tehtal duše, ali so vredne vstopa v nebesa, meč pa je znak borca zoper zmaja ali celo nekašnega nadzornika raja. Njegov godovni dan je 29. september, po letu 813 so ta dan v njegov spomin obhajali v nemških deželah in tako je ta datum prišel tudi v naše kraje.

Gabrijel pomeni "božji mož, božji junak, močni Bog". V novi zavezi je Zahariju oznanil rojstvo Janeza Krstnika, Mariji pa Jezusovo rojstvo. Zato je bil včasih njegov

god 24. marca, dan pred praznikom Gospodovega oznanjenja. Pomembno vlogo ima tudi v islamu: rečeno je, da je Mohamedu narekoval celoten koran; imajo ga za najvišjega angela. Umetniki ga upodabljajo z lilijo. Čaščenje tega nadangela se je razmahnilo v 9. stoletju, datumi njegovega godu pa so bili v različnih krajih različni. Šele po 2. vatikanskem koncilu so združili spomin na vse tri nadangele. Papež Pij XII. je leta 1952 razglasil sv. Gabrijela za zavetnika radia, televizije, telekomunikacij in vseh vrst družbenega obveščanja, oziroma ljudi, ki so pri tem zaposleni. Že prej so ga posebej častili sli, poštni uradniki, časopisni raznašalci, zbiralci znamk.

Rafael pomeni "božje zdravilo, Bog je ozdravil". Omenjen je le v starozavezni Tobitovi knjigi, ko spremlja mladega Tobija na potovanju v daljno deželo in ko z njegovo pomočjo ozdravi stari Tobit. Tudi v krščanstvu velja za angela, ki pomaga človeku dosegati zdravje, pa tudi angela, ki spremlja ljudi na potovanju. Upodabljajo ga s popotno palico.

Pripravil: France Ivančič

Oltar sv. Mihaela pri Fari

cerkve simbolizirale zmago nad poganstvom.

Današnja cerkvena stavba pri Fari je seveda dosti mlajšega datuma. Postavljena je bila leta 1850, zvonik povišan 1868, prezbiterij prenovljen in povišan 1891. Leta 1891 so bili postavljeni tudi današnji kamniti oltarji.

Glavni oltar je posvečen sv. Mihaelu, ob njem stojita še nadangela Gabrijel in Rafael. Torej so na oltarju upodobljeni vsi trije, ki jih omenja Sveto pismo. Levo od Mihaela je nadangel Gabrijel z lilijo, na desni pa nadangel Rafael s palico in plamenom v posodici. (Drugi kipi na glavnem oltarju predstavljajo sv. Petra in Pavla nad

sedem. Nadangel Rafael tam sebe predstavi s stavkom: "Jaz sem namreč angel Rafael, eden izmed sedmih angelov, ki stojijo in stopajo pred obličje Božje slave" (Tob 12, 15). Tudi Janezovo Razodetje večkrat omenja sedem angelov, vendar brez imen. Le v apokrifih se navajajo tudi imena preostalih štirih.

Mihael pomeni "kdo je kakor Bog". S tem je že po imenu nasprotje kači, ki je v raju prišepetavala Adamu in Evi obljubo enakosti z Bogom. V knjigi Razodetja naj bi bil prav Mihael voditelj angelov, ki v silovitem boju s satanom in njegovimi angeli dosežejo sijajno zmago. Nadangel Mihael je ves čas veljal za

Rok Žgajnar: Stari mlin

Ta fotografija je bila izbrana na natečaju Kodaka in Olimpijskega komiteja Slovenije za album "Slovenija skozi otroške oči". S tem albumom se Slovenija domiselno predstavlja na olimpijskih igrah v Sydneyu.

“*Sej’m bil je živ...*” je napisal
A. Aškerc v pesmi **Mejnik**.

Sejmi na Blokah

Res je. Vsakemu kraju je sejem dal živahnost, vsekakor pa pomemben vir dohodkov. Blago je prišlo do kupca, ljudje iz raznih krajev so prišli skupaj, kupovali in prodajali ali oboje. Pri takem menjavanju se je vsakega nekaj “prišlo”, za domače gostilničarje in trgovce pa tudi za mešetarje je bil to še posebej pomemben in donosen dan. Po bolj ali manj uspešnem nakupu ali prodaji se je staro in mlado nagneto v gostilne, ki jih je bilo v Novi vasi kar šest. Starejši so modrovali o letini, cenah, politiki, mešetarji so preštevali “mešetarino” (danes temu pravijo provizija), mladi pa so imeli svoje pogovore. Komaj so čakali, da je vaški godec raztegnil harmoniko. Plesali so pozno v noč. Tudi za marsikatero ženitev so se dogovorili.

V preteklem stoletju do 2. svet. vojne so bili na Blokah od oblasti določeni trije sejmi letno. Eden je bil prvi ponedeljek v januarju, v juniju na ponedeljek po sv. Vidu (15. junij) drugi in tretji 29. septembra na sv. Mihaela dan (Mohorjev koledar 1907).

Vsekakor je bil najbolj znan tretji t. j. “Mihejlov semin”. Je bil tudi eden najstarejših. Nedvomno je bil že takrat, ko je bila ustanovljena fara Bloke (1366), katere farni patron je sv. Mihael. Običaj je bil, da je ob farnem žeganju bil tudi semenj.

To bloško žeganje in s tem tudi letni semenj pa je bilo z ustanovno oz. privilegijsko listino mesta Loža, izdano leta 1477 od cesarja Ferdinanda, preneseno v Lož. S to listino je bilo tudi določeno, da morajo vsi trgovci, ki pridejo v območje loškega deželnega sodišča, potovati skozi

mesto Lož. Trgovcem, ki so šli po drugi poti in ne bi zavili skozi mesto Lož, se je smelo zapleniti vse blago. To je bilo neugodno zlasti za trgovce, ki so tedaj tovorili po zelo pomembni poti preko Blok od Ribnice ali Rašice proti Planini in morju ter tudi v obratni smeri. Ne samo da je bil to nepotreben ovinek, s tem so bile povezane dajatve (mitnine, carine), včasih pa tudi obvezno skladiščenje blaga. (J. Kranjc: Privilegij mesta Loža iz leta 1477 – Notr. listi I. 1977).

Seveda so se nekateri temu ovinku in dajatvam hoteli izogniti in so iskali razne skrivne poti. Lahko sklepamo, da ima Levstikova povest o Martinu Krpanu in skrivnem ter prepovedanem tovorjenju prav tu zgodovinsko podlago.

[1. člen] Wir ordnen und wollen auch das der kirchtag so formals zu sammt Michels tag zu Oblach in laaser pharr ist gehalten worden nach dem dieselb kirchen zu Oblach von den Turken verpreunt ist nu furan alle jar auf denselben sammt Michelstag zu Laas sol gehalten werden mit allen ern rechten und freihaiten wie der daselbs zu Oblach ist gehalten worden von aller menichlich ungehindert.

Prepis in prevod privilegijske listine cesarja Ferdinanda

Zanimivo je, da se ta z Blok preneseni semenj v Ložu ni posebno uveljavil. Kdaj je bil zopet prenesen na Bloke, zaenkrat nimamo podatka. Kot navaja S. Vilfan, je bil bloški Mihaelov semenj še v polpretekli dobi eden najimenitnejših podeželskih sejmov na Kranjskem (Žeganja v slovenski pravni zgodovini – Etnolog XVII – 1944).

Kako imeniten in znan daleč naokoli je bil ta “Mihejlov semin”, je lepo opisal Matevž Hace v povesti **Kmetija na prepihu**. Da so bili Bločani znani kot stalni obiskovalci in mešetarji po sejmihi od Bele krajine, Dolenjske in tja do Primorja, dokazuje ljudski glas: “Če na sejmu Bločana ni, tudi sejma ni.” O dogodivščinah enega

od bloških kmetov je naš bloški pesnik in pisatelj Ivan Čampa napisal krajšo zgodbo **Mešetar** (Slovenčev koledar 1941).

Ta tako znani semenj je bil predvsem pomemben za preprodajo goveje živine (bloški voli) in mladih pujskov, ki so jih včasih ženske kar veliko vzredile. “Jesenski pujski z Blok zmeraj dobro rastejo,” so govorili. Konjske kupčije so bile bolj redke, več so se sklepale pred drugo vojno, ko je cvetela tihotapska trgovina v takratno Italijo preko Javornikov in Bičkovega laza.

Sejmišče za živino je bilo prvotno na koncu Nove vasi proti Fari na travnikih za nekdanjo šolo. Ko je trgovec in gostilničar Modic postavil mostno tehniko (ta stoji še sedaj na istem mestu), je bilo

(1. člen - Letni sejem) Tudi odredjamo in hočemo, da naj se žeganje, ki se je nekdanj na dan sv. Mihaela obhajalo na Blokah v loški fari, potem ko je bila taista cerkev na Blokah od Turkov požgana, odslej naprej vsako leto na isti dan sv. Mihaela v Ložu obhaja, z vsemi častmi, pravicami in svoboščinami, kakor se je obhajalo prav tam na Blokah, ne da bi to kdorkoli oviral.

gostilne (sedaj trgovina Novolit-a) do mlekarne in pred Lavričevo hišo. Tu so prodajali svoje izdelke čevljarji iz Žirov, lectarji iz Škofje Loke, Ribničani suho robo in lončarske izdelke, trgovci iz Ljubljane tekstilno blago na metre ali ostanke (klot, laneno platno, “cajh” – podobno jeansu), nogavice, pletenine itd.

Na ta dan je včasih zapadel prvi sneg, kar za Bloke ni nenavadno, preseneti pa lahko. Takrat so vso zimsko obutev, šale, rokavice, plete, rute in drugo za zimo namenjeno robo sejmarji na veliko veselje kramarjev kmalu kupili. Tudi v gostilnah se je ob takim vremenu trlo ljudi.

Po drugi svetovni vojni je ta sejemska živahnost za nekaj časa popolnoma zamrla. Hlevi so bili na pol prazni, dosti sejmarjev in mešetarjev je tako ali drugače vzela vojna. “Tržne viške” je pobrala obvezna oddaja in ni bilo kaj prodajati (razen na “črno” – to se pa ne dela na sejmu).

Šele po letu 1950 je bloška kmetijska zadruga začela z organiziranim odkupom in se je tako le obudila sejemska navada – čeprav v drugačni obliki kot nekoč. Kmetje niso več toliko trgovali med seboj, ampak so določene dneve prišli odkupovalci večjih podjetij in klavnic (Živinopromet Gorica, Jadran Sežana, Gruda Ljubljana, Tovarna mesnih izdelkov Ljubljana in drugi). Ti trgovci – odkupovalci – so večinoma sami postavljali ceno, pogajanja skoraj ni bilo. Zato tudi mešetarjenje ni bilo potrebno, to je tedaj kot posrednik v drugačni obliki opravljala zadruga. Organizirala je dogon živine, izplačevala prodajalcem kupnino in poskrbela za dostavo odkupljenih živali do klavnic ali na železniško postajo Rakek (predvsem za Trst). Takrat se je vsa sejmarska srenja zbirala okrog “vage” v Novi vasi. Ker pa je to oviralo promet, se je sejmišče zopet selilo, in sicer na mesto, kjer sedaj stoji dom Lovske družine Nova vas. No, kot vidimo, tega sejmišča ni več, kot tudi sejmov na Blokah ne.

France Škrabec

Zahvala

vsem, ki so mi ob požaru priskočili na pomoč in mi pomagali obnoviti gospodarsko poslopje.

Jože Ponikvar, Hiten

Kmečke igre 2000

Konec maja 2000 je bilo ustanovljeno TD Bloke. Pravzaprav bi morali reči, da je bilo na novo oživljeno, saj je uspešno delovalo že v šestdesetih letih. Kasneje pa je dejavnost zamrla.

Že na ustanovnem občnem zboru, kjer smo našli kar nekaj stvari, ki naj oživijo turistično dejavnost Blok in posredno vplivajo

Govednikom, poveljnikom Antonom Urbasom in Stankom Rotom, Dragom Palčičem in mnogimi drugimi, ki so bili takoj pripravljeni pomagati. Seveda niso manjkali člani ŠD Bloke.

Prireditve smo razdelili v več delov: informacijsko oglaševalski del, glasbeni, srečolov, gostinske storitve, ozvočenje, skupina za

predstavili. Njegovemu nastopu gre vsa pohvala. Še jih bomo povabili.

Za varovanje in izvedbo prireditve so poskrbeli gasilci. Nalogo so izpeljali profesionalno. Omeniti velja tudi njihovo pomoč pri postavljanju mlajev in napisov. Pomagali so tudi pri srečolovu, ki je prav v njihovih rokah doživel popoln uspeh. Mnogo stroškov smo pokrili prav od tod. Mislim, da ne bo zvenelo prehud, če rečem, da so nam prav gasilci pomagali držati prireditev pokonci. Dobri so.

Za obveščanje in dopise pa še blagajno povrh sta vzorno skrbeli ga. Irma Rot in Jožica Anzeljc iz občinskega urada. Vedno smo se lahko zanesli na njuno delo.

Pri programu smo imeli več idej. Predstaviti je bilo treba etnografski del s kmečkimi deli in opravili. Kar nekaj težav je bilo ob tem, saj so nekatera opravila že skoraj pozabljena. Vendar je bilo tekmovanje v košnji in grabljenju sena tako lepo videti, da ga bomo obdržali tudi v prihodnje. Kljub vsej tehniki in traktorjem nosi prav košnja in grabljenje nekaj nepozabno lepega v sebi.

Prireditve so popestrile bloške žene z originalnimi, posebnimi bloškimi specialitetami (povanca, pehtranova potica, različni piškoti in druge sladkarije). Njihova predstavitev je bila tako lepa in dobra, da morajo drugo leto dobiti še lepši prostor na prireditvi. Vsa

čast vam za ta prikaz, Anica, Marta, Jakopinova, pa Šabidrova mama in druge gospodinje z Blok.

Tudi sestavljanje lojtrnika, te bloške posebnosti med prevoznimi sredstvi, je bilo zelo lepo. Poseben pečat letos pa so nam dali nastopajoči: Bloški vragi, Mulci in naši gostje iz Hotedrščice.

Parada

tudi na njihov gospodarski in splošni razvoj, je bilo postavljeno vprašanje: "Kaj bo pa s Kmečkimi igrami 2000?"

V prometni nesreči je izgubil življenje Jože Zgonc, ki je kar nekaj let zelo uspešno organiziral to prireditev.

Naloga je bila izredno zahtevna. Kar nekaj sej upravnega odbora smo namenili tej prireditvi, njeni organizaciji in izvedbi. Malo je manjkalo, da bi od organizacije odstopili. Nekaj trdnih in smelih ljudi je bilo "krivih", da smo se dela lotili (župan, podžupan, Jože Modic iz Velikih Blok, Rado Ponikvar z družino, družina Ponikvar iz Nemške vasi, Emil Zabukovec, Darko Lavrič iz Metulj, Branko Knavs iz Runarskega, nepogrešljivi Irma Rot in Jožica Anzeljc iz občinskega urada, pa ga. Pakiž (Pia) ter skupina žena (Marta Klun, Anica Dondič in druge), ki so pripravile domače jedi, pri delu seveda niso manjkali novovaški gasilci s predsednikom Francem

etnografski program, galop in igro "Martin Krpan proti Brdvasu" ter ekipo za čiščenje.

Informacijsko oglaševalski del je odlično vodil Jože Modic. Režijo, scenarij in vodenje prireditve pa je kot običajno pripravljala g. Tone Urbas, ki je prireditev tudi tokrat odlično napovedoval in povezoval. Posamezne detajle sta pomagala urejati tudi ga. Vesna Arhar Štuh in Darko Lavrič, ki je vodil tudi ekipo sodnikov, časomerilcev ter organiziral povorko. Zamisel je bila do minute natanko opredeljena, zato je bila tudi izvedba tekoča, brez odmorov, zastajanj in nepotrebnega čakanja. Vsa pohvala velja g. Urbasu, g. Lavriču in ge. Štuhovi za uresničitev programa.

Za glasbo smo dobili kar nekaj ponudb. Menili smo, da je za prireditev, namenjeno občanom vseh starosti, potrebnih več nastopajočih. Ansamblu Veter so se pridružili z narodno zabavno glasbo Ocvirki iz Krškega in ansambel "Bloški odmevi", ki so se Bločanom ponovno odlično

Košnja po starem

Osrednji del programa je bil namenjen bloškemu junaku Martinu Krpanu in njegovemu boju z Brdvasom. Idejo in izvedbo je z velikim trudom in mnogimi sodelavci vzorno pripravil Rado Ponikvar iz Nove vasi. Igra je bila izredno zanimiva. Kazalo bi jo večkrat ponoviti in z njo dokazati,

Prišel je čas boja z velikanom

da je Krpan spet tam, na Blokah doma in ima tod, s to igro, spodobno mesto. Vsa čast in čestitke Radu za pripavo in izvedbo igre ter Bojanu Palčiču (Gudnov) z Runarskega, ki je to leto osvojil prvo mesto v tej igri in naziv "Krpan 2000".

Galop kmečkih, mešanih in športnih konj je tradicionalno zaključil program iger. Imenitno je uspel. Uspeha ni mogel motiti niti droben zaplet ob koncu, ki ga pripisujem razgretosti ob napetih igrah.

Ob prireditvi ne gre prezreti sodelovanja Športnega društva Bloke. Nesebično so takoj priskočili na pomoč prirediteljem s časomerilci in sodniki. Posodili so tudi številke za tekmovalce. Vsem, posebej še Jožetu Maroltu, velja naša iskrena zahvala za trud in pomoč.

Prav je vedeti, da smo med pripravami in ves čas prireditve imeli v našem bloškem veterinarju dr. Janezu Useniku strokovno pomoč. Za sodelovanje in nasvete se mu lepo zahvaljujemo in priporočmo za prihodnje leto.

Sledila je veselica do polnoči. Gostinski del je letos pripravil Limon Džekič in kolikor vem, ni nihče ostal žejen ali lačen.

Za organizacijo in priprave smo imeli zelo malo časa, pa vendar si upam trditi, da je prireditev uspela. Vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri tem, iskrena hvala. Prepričan sem, da Bločani lahko naredimo še boljše prireditev, če bomo stopili skupaj. Zato že sedaj vabim vse, ki bi želeli sodelovati pri organizaciji in izvedbi iger, da se nam pridružijo.

Bloke so se že enaindvajsetič predstavile s prijetno prireditvijo, ki jo kaže ohraniti. Dodati bi veljalo nove originalne stvari, kot so bloške jedi, izdelki iz suhe robe, spominki idr.

Na taki prireditvi lahko tudi kaj prodamo (krompir, les...).

Drugo leto na prireditvi ne sme biti balonarjev in drugih krošnjarjev, ki na tako prireditev ne sodijo.

Odbor za prireditve 2001 bo imel prvi sestanek oktobra 2000.

Srečno!

Dušan Kaplan

Intervju z g. Tomažem Prelovškom

V nedeljo, 20. avgusta, ste imeli na Blokah poslovilno mašo, natančneje v cerkvi sv. Roka v Ravniku. V pridigi ste uporabili že samo po sebi zgovorno zgodbo o regratovi lučki, katere seme je veter raztrosil na vse konce in kraje. Nekatera so padla na plodno zemljo, eno pa je padlo v betonsko špranjo. A tudi tu je našlo drobce zemljice, vzklilo in dokazalo, da zmore živeti in rasti, če le hoče, pa četudi so pogoji težki in okolica s svojim dvomom nič kaj spodbudna.

Tako je tudi z vašim poslanstvom. Samo Bog ve, kje ste potrebni in kam naj vas odnese ta Božji veter. Potrebno je zaupati. Ko ti Bog zastavi nalogo, ti da tudi milost, da jo izpolniš.

Zares dobra primerjava s to regratovo lučko. Ta bogata in z vsemi lepotami obdana zemljica na Blokah - priznam, da je tudi mene že prvi trenutek povsem očarala - na drugi strani pa betonska Ljubljana. A Bog že ve. Brez njegove volje in brez vzroka se nič na svetu ne zgodi.

▫ **Prepričana sem, da človek vse dobre spomine shrani v svoje srce na prav posebno mesto in jih vse življenje nosi s seboj. Kateri so vaši najlepši spomini z Blok?**

"ocvirk", ki naredi ljubljanske žgance bolj okusne.

▫ **Kaj je tisto, za kar imate občutek, da na Blokah niste dokončali? Kaj bi še storili, če**

Pa srečno fot

Vsi trenutki imajo svojo težo. Veliko je lepih. Zelo se mi je vtisnila v spomin Žerjavova zlata maša. On je znal tako lepo pričevati s svojim optimizmom. Vedno je bil s srcem na Blokah. Kako lepo je ta dogodek povezal ljudi med sabo. Prav v veselje mi je bilo gledati te Bločane, ki so se še po maši zadržali pred cerkvijo in se niso kar takoj razkropili na svoje domove. Zares je lepo, ko nek tak dogodek tako poveže ljudi.

Poseben čar so imela tudi žegnanja po podružnicah. Kako so bili ljudje iz tiste podružnice vedno ponosni: To je pa naše žegnanje.

Izjemni so bili tudi sobotni večeri z mladimi. Pa da ne pozabim tudi zaključnih piknikov z 8. razredom, ko smo "cmarili" tiste hrenovke. Pa ne zaradi hrenovk, temveč zaradi pogovora z njimi ob ognju.

Kar sem dobil od teh ljudi ne bom pozabil. Tudi bloški dialekt me je že okužil in mi velikokrat "uide" tudi v Ljubljani. To je kot

bi vas odhod ne prehitel?

Ogromno je še ostalo nedodelanega. Najbolj sem si želel, da bi pri fari "zalaufala" zakonska skupina. To se mi zdi izjemnega pomena, tudi za prihodnost Blok. Pa tudi pri spovednicah mi je zamanjalo časa in še veliko drugih podobnih del bi se še našlo.

▫ **Kaj pa manj prijetni trenutki?**

Z otožnostjo me je navdajalo dejstvo, da ti kraji izumirajo. Število otrok pada vedno hitreje. Pogrešal sem več porok. Pretresle so me smrti ljudi, čeprav je to del življenja, ki ni vedno praznik.

▫ **Kdaj ste se čutili na Blokah najbolj sprejeti in potrebni?**

Romanja zadnja leta so zelo povezala ljudi med seboj in mene z ljudmi. Ljudje potrebujejo povezanost, duhovno z družabnostjo. Ta razmerja so mi pokazala, da sem "njihov". Prav tako sem to začutil pri kresovanju. Pa tudi pri vsaki akciji, kot je bilo prekrivanje strehe in podobne stvari, ki so nas povezale, kot da

smo ena sama družina. Vesel sem, da sem se dobro ujel tudi z "mularijo".

Še preden sem prišel na Bloke, mi je rekel neki župnik, da te Notranjci zlepa ne sprejmejo medse, vendar ko te, te sprejmejo enkrat za vselej. Tako sem občutil tudi sam.

▫ **Kaj pa bi rekli za novega župnika na Blokah?**

Vesel sem, da je prišel ravno on na Bloke, ker ima posebno karizmo za mlade. Kajti mlade je potrebno motivirati. Mislim, da bo Lojze znal te "mulce" dobro aktivirati. Mladi morajo dandanes sami priti do spoznanja. Potrebujemo le nekoga, da jim vrže oreh, katerega morajo sami streti in priti do jedra.

Mladi danes predvsem potrebujejo človeka, ki mu zaupajo, ne pa predavatelja, ki jih uči - takih imajo že tako "povn kufer". Mladim je treba vedno povedati pametne razloge, zakaj tako in ne drugače. "Pr na tuku" danes ni dovolj. Potrebno je povedati dobre argumente.

▫ **Kaj bi za konec še radi povedali Bločanom?**

Prav je, da so Martini Krpani. Kar piše na steni turna, naj tudi sami resno vzamejo. Zagnano naj sprejmejo mojega naslednika g. Lojzeta in se s polno paro vključujejo v to, v kar jih vabi. Zanj pa sem prepričan, da bo znal dobro voditi.

Želiva Vam, da se prepustite Njegovi volji s polnim zaupanjem, kot se cvet zjutraj prepusti sončnim žarkom, da se popek odpre v rožo. Bog je vendarle povsod. In tam kjer je Bog, tam postane življenje praznik.

*Pogovarjala sta se
Anita Podgornik in Tone Mazij*

Gasilsko društvo Velike Bloke 1930

Živo ognjišče domačnosti, ki je pogosto samo še spomin, podzavestno tlenje neke davnosti, ki nas opozarja, da smo bili še včeraj kmetje in še predvčerajšnjim pastirji, in smo zvečer, ko je živina sita polegla k počitku, tiho sedeli ob ognju in sanjali o sanjah; o lažjem, manj napornem življenju. O sanjah, ki se niso in se najbrž nikoli ne bodo nikoli uresničile.

Tudi zaradi tega ne, ker je ogenj ena tistih prvin in zvestih človekovih spremljevalcev, ki prinašajo toliko dobrega, kadar so užete, omejene, obvladane - in toliko zlega, kadar uidejo nadzoru človekove razsodnosti in moči. (Janez Praprotnik)

“Leta 1918 so Velike Bloke gorele,” nam je pripovedoval Anton Modic, petinosemdesetletni najstarejši član bloških gasilcev. “Pogorele so vse domačije od Jeršana naprej. Pri Garupu se je pa ustavilo.”

požarni varnosti. Že leta 1904 so zgradili “štirni” sredi vasi. Poleg vsakodnevnih koristi za napajanje živine, pranje in kuhanje so bile to tudi odlična zaloga vode za slučaj požara.

Da bi se ta bloška gasilska četa

gradili z lastnim delom in prostovoljnimi prispevki. Nabavili so tudi malo večjo ročno gasilsko brizgalno. Da pa so kakšen “sold” zaslužili, so po stari gasilski navadi organizirali kakšno veselico. Alojz Škrabec in Jože Mazij se spominjata neke veselice menda kakšnega leta 1932 ali 1933. Postavili so dva velika mlaja z jugoslovansko zastavo na vrhu. Pa so ga polomili. Narobe so jo obrnili. Prišli so orožniki in zastavo je bilo potrebno obrniti. Ponudili so 10 dinarjev za vsak mlaj tistemu, ki spleza na mlaj in obrne zastavo. To si je upal le Lojzeta brat Rudolf in zaslužil tistih 20 dinarjev. (V žernadi se je takšen denar zaslužil nekako v petih dneh.)

Prišla je druga svetovna vojna in pobrala žrtve tudi med gasilci. Društvo kar ni moglo oživet. Tako šele leta 1964 beležimo pomebnejši dogodek; društvo je nabavilo prvo motorno brizgalno Savico. Velika slovesnost in veselja na pretek je bilo ob tem dogodku.

Pridnosti in zagnanosti pa bloškim gasilcem nikoli ni manjkalo. Tudi družba se je

osvestila in tudi nekoliko finančno pomagala društvu pri varovanju ljudskega premoženja. Po letu sedemdeset so se uspehi pričeli kar vrstiti. Najprej leta 1973 razširitev orodišča in izgradnja vodovoda s hidranti Velike Bloke - Nova vas. Dve leti kasneje so zgradili gasilski stolp. Leta 1977 so nabavili novo gasilsko brizgalno znamke Rosenbauer. Leta 1980 so pričeli z izgradnjo in razširitvijo gasilskega

SedANJI rod bloških gasilcev

Nekako od tega časa naprej so imeli v Velikih Blokah tudi svojo gasilsko četo, ki pa je delovala v okviru novskega gasilskega društva. Od opreme pa so imeli le malo ročno brizgalno. Sicer so pa v Velikih Blokah že prej razmišljali o

bolje opremljena, so se leta 1930 odločili, da ustanovijo svoje gasilsko društvo.

Za prvega načelnika so izbrali Jožefa Rudolfa, Andrejača. Seveda so se ubadali z vsemogočimi težavami. Skromen gasilski dom so

Spomenik tehnične kulture

doma. Pomemben dosežek v tehnični opremljenosti društva pa se je zgodil leta 1983, ko si društvo pridobi gasilsko avtocisterno. Ta ni služila le požarnim potrebam, pač pa je v sušnih obdobjih skrbela za oskrbo s pitno vodo po Bloški planoti.

Tudi zadnja leta v društvu pridno delajo. Lani so nabavili nov kombi. Za letošnje praznovanje pa so posodobili dom, obnovili fasado in uredili notranje prostore.

Jubilej so praznovali 23. julija. Ob tej priložnosti so razvili tudi nov prapor, blagoslovili so lani nabavljeno gasilsko vozilo in sliko sv. Florjana, ki jih naj varuje pri njihovem delu in krasi njihov dom. Zahvalili pa so se tudi vsem donatorjem in dobrotnikom, ki so jim v sedemdesetletni zgodovini stali ob strani in dobrohotno pomagali.

Gasilsko društvo Velike Bloke

Ad. 3 izvoli sledeči odbor:		
načelnik	Jožef Rudolf	Vel. Bloke moljao
poveljnik	Franc Anželjč	~ ~ Pojek
posl. nam. ulnik	Jernej Anželjč	~ ~ Petkon
4 odbor. ulnik	Jožab Horošec	~ ~ Lencis
	Pavilkoar Jože	~ ~ Alidar
	Hilij Franc	~ ~ Mernar
	Marolt Franc	~ ~ Gagore
3 nam. ulnika	Obor. ulnik	~ ~ Tonov
	Zakrojek Jože	~ ~ Halbocor

Prvi odbor gasilskega društva iz leta 1930

- 2000

Gradnja gasilskega doma

je imelo in ima v svojih vrstah najboljše ljudi, ki jim ni žal ne truda ne časa za pomoč in dobrobit sokrajanu. Že vrsto let mu uspešno predseduje gospod Miro Doles. Ob jubileju se je zadovoljno oziral na prehojeno pot, a hkrati je bil poln idej za v prihodnje: "Več poudarka moramo dati šolanju gasilcev; pa tudi novo brizgalno potrebujemo."

Stane Korenjak

Prve želje po novem gasilskem domu so se pojavile že pred leti, saj je sedanjí gasilski dom premajhen za vso potrebno tehniko in opremo. Ko je društvo pred kakimi štirimi leti nabavilo cisterno, je bilo potrebno del stare opreme začasno uskladiščiti drugje. V tem času je tudi dokončno dozorela ideja o novem gasilskem domu.

Najprej je bilo potrebno dobiti ustrezno lokacijo. Dom smo želeli graditi čim bližje centra Nove vasi in seveda čim bližje glavni cesti. Po neuspešnih razgovorih z vodstvom tedanje Kmetijske zadruge Cerknica o najemu ali odkupu poslopja "vage" smo se uspeli dogovoriti za nakup parcele nasproti črpalke Istrabenz z lastnikom Marjanom Turkom. Ker pa društvo samo za nakup parcele ni imelo dovolj denarja, je stekla akcija nabiranja prostovoljnih prispevkov, tako pri firmah kakor tudi pri občanih, ki stanujejo na območju, ki ga požarno pokriva PGD Nova vas. To je približno 2/3 celotne površine občine Bloke. Akcija je bila uspešna, tako da smo že v letu 1999 sklenili z lastnikom predpogodbo o nakupu in parcelo v celoti plačali. Parcela je bila na PGD Nova vas dokončno vknjižena

Zagnanosti pri delu ne manjka

Če želi kdo podariti denarni prispevek za gradnjo doma, naj ga nakaže na žiro račun:

50160 - 678 - 99447.

Vsakega prispevka bomo zelo veseli.

v letu 2000. Poleg nabiranja finančnih sredstev je v letu 1999 stekla tudi akcija nabiranja lesa, ki je potreben za gradnjo. Les, ki so ga v ta namen darovali občani Blok, pa smo posekali in odpeljali v glavnem gasilci sami. Jeseni leta

1999 smo gasilci izdelali tudi betonske zidake, izdelan pa je bil tudi gradbeni projekt.

Želja vodstva PGD Nova vas je bila, da bi z gradnjo začeli že v letu 1999, vendar se je zapletlo pri dovoljenjih. Parcela namreč ni bila zazidljiva. Da nismo stali križem rok, smo v tem času izdelali približno 8800 kom betonskih strešnikov. Ob pomoči občine

in godba Kovinoplastike iz Loža. Prisotnih je bilo tudi veliko število gasilcev s prapori iz Občinske gasilske zveze Cerknica in tudi od drugod. Po svečanosti je bila predvidena velika vrtna veselica, ki pa je zaradi slabega vremena odpadla.

Takoj zatem so se gradbena dela nadaljevala. V soboto, 22. julija, smo začeli z zidanjem ograde,

Temelji bodo kmalu gotovi

Bloke, predvsem župana g. Jožeta Dolesa, se je ta problem nekako rešil, tako da smo lahko v letošnjem letu začeli z zemeljskimi deli. Poleg tega smo z odprodajo dela parcele Ljubljanski banki prišli do za gradnjo potrebnih denarnih sredstev. Vzporedno z gradbenimi deli so stekli tudi postopki za pridobivanje raznih soglasij. Ker moramo po zakonu imeti uradnega izvajalca del, smo sklenili pogodbo s firmo Jeklar d.o.o., vendar večino gradbenih del izvajamo gasilci sami. Že v mesecu juniju smo zabetonirali temelje, izvršeno pa je bilo tudi nasutje in utrditev terena, za kar je bilo potrebno blizu 300 kubičnih metrov nasipnega materiala.

16. julija je bila svečana postavitve temeljnega kamna, ki sta ga simbolično postavila župan g. Jože Doles in predsednik PGD Nova vas g. Zvone Govednik, blagoslovil pa ga je gospod župnik Tomaž Prelovšek. Svečanost sta popestrila tudi bloški pevski zbor

ki je bila končana zadnjo julijsko soboto. Sledilo je betoniranje preklad in betonskih stebrov ter priprava za betoniranje plošče, ki smo jo zabetonirali v začetku septembra. Še enkrat moram poudariti, da smo večino del opravili gasilci sami s prostovoljnimi delom, pri zidanju pa je pomagalo tudi nekaj občanov, ki niso člani PGD Nova vas.

Želimo, da bi že letos spravili dom pod streho. Vendar bo za to potrebno še veliko dela in tudi lepo vreme. Verjetno bo to težko izvedljivo, vendar ne smemo obupati.

Na koncu se moram v svojem imenu in v imenu PGD Nova vas zahvaliti firmam, občanom in seveda tudi gasilcem, oziroma vsem, ki so kakorkoli pomagali pri gradnji gasilskega doma. Vse bi prosil, da nam po svojih močeh pomagata še naprej.

*Za PGD Nova vas
Zmago Ponikvar*

Bloški in loški pevci peli v Splitu

Lansko leto v aprilu so bili gostje našega Kulturnega društva pevci Slovenskega društva **Triglav** iz Splita. Že takrat smo se po skupnem koncertu v Novi vasi dogovorili, da obisk vrnemo.

Po večmesečnih pripravah (pevskih in organizacijskih) smo se v petek, 23. junija, zgodaj zjutraj odpravili na pot proti Splitu. Poleg

smo pospravili del dobrot iz Albinine kuhinje in načeli zaloge pijač iz zajetnega in hlajenega drobovja našega avtobusa.

Nato smo v udobnem Integralovem avtobusu nadaljevali naše potovanje in po zaslugi potrpežljivega voznika Rada Ogrinca in "navigatorja" Lojzeta Mazija srečno že ob pol treh

Bloški in loški pevci

svojih glasov in nekaj hrvaških kun je bilo s seboj potrebno vzeti še kaj drugega. Že ob 4. uri zjutraj smo v Velikih Blokah pri Janezu Miklavčiču naložili na avtobus okusno hrano, ki jo je pripravila Albina v, zanjo značilno, velikih porcijah. Obrok je bil namreč bolj primeren za kosce kot za pevce. No, nič ni ostalo. V trgovini KLAS smo določili pijačo, v Ložu oz. Starem trgu pa poleg pevcev Pevskega društva **Slavček** še košaro pravkar pečenih žemelj.

Državno mejo pri Jelšanah smo srečno prestopili. Ampak tudi tu ni šlo brez "šverca". Nekdo od pevcev je namreč bil brez vseh dokumentov. Očitno Krpanov duh med Bločani še živi. V krasnem sončnem dnevu smo ob pol osmih že pili kavo v Senju. Nato smo nadaljevali pot po Jadranski magistrali, kar je bilo za večino te pevske družine posebno doživetje, saj mnogi dalj od Reke še niso bili. Tako so prvič videli lepote Kvarnera in Srednje Dalmacije ter značilno modrino Jadranskega morja. Kmalu potem, ko smo prešli preko novega mostu pri Maslenici,

popoldne pristali v Kaštelu Starem v hotelu Palace, kjer smo imeli rezervirano prenočišče. Tu smo se porazdelili po sobah, odložili prtljago in se malo osvežili po skoraj deseturnem potovanju. Tu nas je tudi čakal naš zborovodja prof. Jože Rajk. Kratko vajo smo imeli kar v avli hotela. Ostalo je še nekaj časa za kopanje v morju, ki je čisto ob hotelu.

Nato smo krenili do približno 20 km oddaljenega Splita, kjer smo ob 20. uri v polni dvorani Mladinskega gledališča v samem centru mesta (na Prokurativi v neposredni bližini Dioklecijanove palače) skupaj s pevci Slovenskega društva Triglav najprej v počastitev našega državnega praznika dneva državnosti pripravili kratko proslavo.

O izboru pesmi se nismo nič prepirali, kot so se ob tem prazniku v Ljubljani, ampak smo vsi skupaj družno zapeli našo Zdravljico in hrvaško himno Lepa naša domovina ter še nekaj pesmi. Po pozdravem govoru podpredsednika društva Triglav je vsak zbor posebej predstavil še svoj

Medobčinsko društvo invalidov

V drugi številki bloškega glasila smo lahko na kratko dobili vpogled v delovanje Društva invalidov treh občin - Cerknica, Loška dolina, Bloke in sodelovanje našega Društva z ostalimi društvi sosednjih občin Notranjske.

Za letos zastavljeni program dela smo pričeli z občnim zborom društva 4. marca v Cerknici, ki je tudi nekakšen center našega delovanja. Le-tega se je udeležilo 200 naših članov, poleg ostalih povabljenih iz prijateljskih in pobratenih društev ter predstavnikov naših treh občin.

Po izčrpnih predstavitev delovanja in poročilih o delu društva v preteklem letu 1999 so se udeleženci občnega zbora dobro seznanili s programom dela in finančnimi prihodki ter porabljenimi sredstvi, predvsem za socialni program Medobčinskega društva invalidov.

Ker je bilo to leto za naše društvo po štirih letih volilno leto, smo se dotedanji člani Izvršilnega odbora dogovorili, da bi za

popestritev ob koncu občnega zbora pripravili srečolov. Vsak član IO je na področju svoje občine obiskal sponzorje oz. donatorje in na ta način smo zbrali precej daril in prispevkov. Tudi z izkupičkom od srečolova smo kasneje lažje omogočili letovanje dvema našima težjima invalidoma pri zdravljenju v zdravilišču izven določenih terminov, ki nam jih odobri ZDIS (Zveza delovnih invalidov Slovenije). Naj se ob tej priložnosti zahvalim vsem v naši novi občini, ki razumejo tudi nas, ki smo člani DI. To so picerija Romana, gostilna Miklavčič, gostilna Slamar, gostišče Limun, pa tudi trgovina Klas in tovarna Novolit. Tudi člani IO našega Društva ostalih dveh občin se na tem mestu zahvaljujejo vsem sponzorjem s svojega področja, ki so s čimerkoli prispevali Društvu invalidov.

Letos smo za 6. maj pripravili izlet na Sveto goro pri Novi Gorici. Preživeli smo zelo lep dan, saj je bil razgled lep - na severu smo

Nadaljevanje na 17. strani

program. Posebej so dobili aplavz pevci PZ Slavček ob pesmi Žabe svatbo so imele, naša Petračeva Micka in France sta bila pa glavni "zvezdi večera" s pesmijo v priredbi našega nekdanjega zborovodje Dalmatinca prof. Srdjana Ribaroviča **Take ni k' je moja žena**.

Drugi dan smo po obilnem zajtrku vsi v enakih majicah z našim znakom in s kapami Kovinoplastike Lož zapustili hotel in si v spremstvu naših slovenskih prijateljev ogledali zgodovinske znamenitosti Splita - del Dioklecijanove palače iz 4. stoletja in splitsko katedralo sv. Dujma (zvonik iz 13. stoletja - restavriran 1908.).

Po ogledu smo šli še na splitsko pokopališče, na grob našega dolgoletnega zborovodje prof. Srdjana Ribaroviča. Z nami so bili tudi njegovi sorodniki, ki živijo v Splitu. Tu smo v njegov hvaležen spomin prižgali svečo, položili venec in zapeli dalmatinsko pesem v njegovi priredbi.

Od tu smo se odpravili v sosednjo Žrnovico, kje so nam v naravi naši prijazni gostitelji pripravili piknik, ki so se ga udeležili tudi Slovenci iz Splita. Teh je v Splitu in okolici več kot tisoč. Ob dobri hrani in pijači ter melodijah naših dveh harmonikašev Mirana in Džona je popoldne prehitro minilo. Slovenska pesem je gromko odmevala pod planino Mosor. Vendar se je bilo treba posloviti. Čakala nas je dolga nočna vožnja na Bloke, kamor smo srečni in prijetno utrujeni prispeli v nedeljo v jutranjih urah prav ob tisti jutranji nevihti in močnem naliwu, tako da po prihodu domov ni bilo treba pod prho.

Za vse nas in za Slovence v Splitu je bilo srečanje izredno doživetje, tako da se bomo še srečali. Povedati moram še to, da smo pred koncertom delili naše občinsko glasilo, ki so ga naši rojaki v trenutku razgrabili.

France Škrabec

Sveti Urh in Krpanova domovina

Bloški korak je presenečenje. Presenečenje tudi zato, ker mi ga pošiljate. Bločanka sem še vedno, rada prihajam na Bloke in rada prebiram vse bloške novice. Najlepša hvala!

Razmišljanja o Krpanovi domovini so me pritegnila. Zdi se mi, da je prav, če nekaj lepega tudi napišem. Usmerimo svojo pozornost na stavek iz povesi: "Ti nisi

pravdanski človek"! Izraza "pravdanski" drugod po Sloveniji ne poznajo. Doživela sem, da si ljudje ta izrek narobe razlagajo in ga povezujejo s pravdanjem. Krpan naj bi torej ne imel rad pravdanja na sodišču. Na Blokah poznamo to besedo. Iz časa svoje zgodnje mladosti vem, da je bila pogosto v rabi in pomeni nekakšno odstopanje od povprečja, nekakšno preseganje (lahko v pozitivno ali negativno smer). Nikakršne povezave s

pravdanjem. Moja razlaga je vzbudila presenečenje, sam nihče besede "pravdanski" ni poznal. Pojasnila sem, da sem doma iz Krpanovih krajev in zato tudi vem, kaj pomeni. Ob različnih priložnostih sem povprašala po pomenu besede ljudi, ki jim je slovenski jezik stroka. Pomena te besede ne poznajo, najbolj sorodna pa je seveda pravdanje. Dobro bi bilo povprašati vse tiste, ki si Krpana lastijo, kaj pomeni "pravdanski".

Če bo moje razmišljanje pripomoglo k večji gotovosti in utrditvi Krpanovega bivanjskega prostora, bom zelo vesela.

Lep pozdrav!

Ježefa Pogorelc, Ljubljana

Ob bloškem jezeru

Zgodilo se je sredi junija v poznih popoldanskih urah, ko smo se s prijatelji odpravili na Bloško jezero.

S seboj smo vzeli gumijasti čoln na vesla, da malo zaplujemo po jezeru. Ko smo čoln razložili iz prikolice, je do nas stopil gospod iz Loške doline in njegove prve besede so bile, če smo prebrali Uradni list, kajti v njem piše, da se po tako majhni površini kot je jezero ne sme pluti z nobenimi plovili. Tega od nas res nihče ni vedel in to smo mu tudi pojasnili. Gospod je bil član ribiške družine in povedal nam je še marsikaj glede onesnaženosti ob jezeru, o prepovedanem taborjenju in kurjenju in o prav tako prepovedanem parkiranju tik ob jezeru. Z večino stvarmi sem se popolnoma strinjala. Spraševala pa sem se, kje so table, oznake za vse te prepovedi. Kako bo turist oz. obiskovalec, ko bo prišel na jezero, vedel, česa se tu ne sme početi, ko pa še domačini ne vemo vsega. Gospoda sem tudi vprašala, kje so oznake. Odvrnil mi je, da so tu bile in da so jih nepridipravi takoj uničili.

To nikomur nič ne pomeni, če so tu bile, zdaj pa jih ni več. Podobna stvar bi bila, kot če bi te policist kaznoval, da si prevozil stop znak, ki je nekoč tu bil, danes pa ga ni več.

Vse to pa mi je dalo tudi misliti, zakaj za naše jezero "skrbijo" ljudje iz drugih občin in ne mi sami – Bločani.

Maja Ponikvar

Bloški korak

Lepo se Vam zahvaljujem za poslani bilten Bloški korak.

Moram Vam povedati, da sem ga z veseljem prebrala od prve do zadnje strani. Najbolj pa sem bila zadovoljna, ker ni nobenega političnega članka v njem.

Prosim Vas, če lahko preprečite zaraščanje z borovimi gozdiki na Bloški planoti.

Francka Kralj, Grosuplje

Pred dnevi mi je prišla v roke tretja številka Bloškega koraka. Kot rojen Bločan sem bil nad njim navdušen. Prosim vas, da bi mi ga odslej pošiljali na moj naslov v Maribor. Pri urejanju glasila vm želim obilo uspeha.

Lep pozdrav!

Jože Marolt, Maribor

Občini Bloke

Hvala za glasili Bloški korak. Iščeva še št.1 in se priporočava, če jo kdo ima. Take zanimivosti hraniva. Mnogo nama pomenijo. Bili ste zelo prijazni. Pozdrav!

Ladica in Lojze Štritof, Koper

PS.: Ker ne vem, kdo se je toliko potrudil, piševa kar na "oblast". Vsem želiva vse dobro.

Spoštovani župan g. Jože Doles, cenjeni uredniški odbor Bloškega koraka, dragi Bločani, "misel vodi vse stvari, misel jih rodi in oblikuje". (Dhammapada, MK 1087)

Čim več udejanjenih misli klenih bloških src, ki bodo z magijo pozitivnega mišljenja in s kreativno silo preprečevala praznjenje klimatsko sicer ostre planote!

Hkrati z željo - v imenu mojih staršev Francke in Mirota Drobniča in v svojem imenu - se iskreno in toplo zahvaljujemo za odločitev, da namenite izvode Bloškega koraka tudi odseljenim Bločanom.

Istčasno pa bi Vas, ker mi je bila ponujena možnost, prosila, če bi lahko dobivala svoj izvod Bloškega koraka, da bi v kolesju naglice sodobnega časa lahko vzela Vaš list v roke, kadar koli bi se mi spet zahotelo.

Hvala lepa za prijaznost!

V mislih z Vami - Bločani

Lidija Mlakar, Cerknica

Nadaljevanje s 16. strani

videli zasnežene gore in na jugozahodu celo morje. Pod strokovnim vodstvom smo si ogledali zgodovinski muzej in slišali o zgodovini nastanka bazilike na Sveti gori.

Predsednik DI iz Kromberga, ki je bil tudi naš vodja na Sveti gori, se je z vodstvom igralnice uspel dogovoriti za ogled novogoriške Perle. Za nas je bilo to veliko presenečenje in enkratno doživetje.

Na kratko bi omenila še lanski izlet invalidov k izviru reke Soče, na Vršič in ogled Kobariškega muzeja I. svetovne vojne. Na tem izletu smo se ustavili pri "Ruski kapelici" na poti na Vršič. Tukaj nam je naša članica IO Monika Zgonc na kratko orisala trpljenje vojakov prve svetovne vojne in tragično usodo ruskih ujetnikov, ki jih je februarja 1917 zasul snežni plaz. V njihov spomin so preživeli tovariši postavili znamenito "Rusko kapelico", pri kateri je vsako leto v mesecu juniju ali juliju komemoracija na državni ravni Slovenija-Rusija. Marica Košmrlj in Monika Zgonc (obe iz občine Loška dolina) sta za vse udeležence izleta pripravili in s seboj pripeljali toplo malico in čaj, s čimer sta nas prijetno presenetili in poskrbeli za

prijetno vzdušje in dobro počutje, kar je še posebno za težje invalide izredno dobrodošlo.

V začetku letošnjega julija pa smo imeli zaradi velikega zanimanja že tretje leto po vrsti organizirano križarjenje z ladjo po slovenskem morju, skupaj z DI Logatec. Nekaj naših invalidov je na tem izletu prvič videlo morje. Udeleženci našega DI in DI Logatec so imeli s seboj tudi po enega težjega invalida. Zadovoljstvo le-teh in tudi nas vseh ostalih na tem izletu je bilo izredno.

Za vse naše člane, ki bi si to želeli in so zdravljenja tudi potrebni, pa ni možno zagotoviti in omogočiti letovanja v hišicah ali apartmajih ZDI Slovenije, imamo v programu dela za tekoče leto v avgustu organiziran kopalni dan na morju v Izoli. Za marsikaterega našega člana je zelo dobrodošel tudi ta dan in mu pomeni veliko spremembo in sprostitev od vsakodnevnih bolezenskih težav in tegob.

Naše društvo poskuša ustreči invalidom, če tudi sami pokažejo razumevanje in sodelovanje.

Pomagajmo si in pri tem bo vsem nam toplo pri srcu.

*Medobčinsko društvo invalidov
Jožica Škrli*

Invalidi na izletu pred rusko kapelico

Aboridžini na Blokah

V mesecu avgustu je bila v Sloveniji na obisku 9-članska skupina Aboridžinov, to je avstralskih domorodcev.

Predstaviti so želeli svojo kulturo, morda najstarejšo na svetu, saj so potomci ljudi, ki so živeli že pred 120 tisoč leti. Za njih je značilno, da živijo v majhnih vase zaprtih plemenskih skupnostih z velikim spoštovanjem do narave. V času obiska so bivali na Blokah v Domu pod Liscem. V osrčju notranjskih gozdov so se odlično počutili.

Prigodi bloških sejmarjev

Kako dvigniti zadnji konec vola

Bloški voli so bili znani daleč naokoli, še posebno so jih "šacali" tržaški mesarji. Niso bili preveč zamaščeni, ker so bili skoraj celo leto ob ojesu ali pred plugom. Traktorjev ni bilo. Prvi je prišel na Bloke v decembru 1958. Običajna teža vola je bila 700 do 800 kg. Na enem od sejmov pa so v Novi vasi stehali vola, ki je imel čez 1000 kg. Meda je bil od ta gornjega Petrasa iz Nove vasi.

Sejmarji so ga občudovali, otipavali, ugrabili, koliko je star in s čim je bil "futrán" ipd.

Pa pride mimo eden od sejmarjev pa jim pravi: "Kaj ga toliko ogledujete, kaj pa je to 1000 kg? Če mi daste za liter vina, pa vzdignem njegov zadnji konec."

Občudovalci so se spogledali, čes, bogve kaj ima za bregom. Končno so zbrali za liter in mu to dali rekoč: "No kaj boš zdaj?"

"Naredil, kar sem rekel, potlej grem pa pit." Stopil je do vola, dvignil njegov rep in zadovoljen odšel v gostilno.

Sejmarska – postna

Moj stric Jakob iz Nemiške vasi je gnal par volov na semenj v Novo vas. Semenj je bil ravno na petek, ki je bil včasih postni dan.

Ker ni bilo pravega kupca in cena bolj slaba, se je malo nejevoljen vrnil domov in vola poglal v hlev, sam pa vzel koš in z namenom, da bo "futral", šel kar mimo hiše v skedenj po "rezanco".

Mati so ga videli in so s praga poklicali: "Jakob pojdi kaj pojužnat!"

"Mati ne bom, sem že pri Grabiši (pri Lavriču) en golaž."

"Jojs, Jakob! Pa post je danes."

"Al' mati, golaž je bil na maslu narejen," se je odrežal Jakob.

Obloški Tonček

Bloško "blagu" na kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni

Strokovna služba Kmetijskega zavoda Slovenije je za razstavo živine v Gornji Radgoni izbrala štiri teleta rejca Antona Oražma - Kramarja z Runarskega. Razstavljena teleta so križanci domače sivo-rjave pasme z mesnatimi pasmami.

Čez bloški krompir ga ni

Na Blokah je vse manj preoranih njiv. Kruh kupimo v trgovini, prašičem pokladamo pesne rezance, koruza ne uspeva... Toda naš krompir je res dober. Letos je bogato obrodil. Suša mu ni škodila. Dovolj ga bo za ljudi in prašiče.

Za to številko je prispelo kar veliko prispevkov. Nekaj jih je ostalo za prihodnjo, ki bo izšla pred božično-novoletnimi prazniki. Prispevke oddajte do 1. decembra urednikom ali pa na občini.

Glavni urednik

Bloški korak, glasilo občine Bloke

Odgovorni urednik: Stane Korenjak; Uredniški odbor: France Škrabec, Milena Mišič, Rado Ponikvar; Lektoriranje: Marija Korenjak

Oblikovna zasnova, računalniška grafika in stavek: Simon Korenjak; Izdelava filmov in tisk: Čukgraf Postojna

Izdaja Občina Bloke, naklada 800 izvodov. Glasilo prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini.

Dekor D

Pot k sejmišču 32, Ljubljana
tel.: 01 589 74 89
mob.: 041 820 492

❖ ZAVESE
❖ KARNISE
❖ DEKORATIVNE
TKANINE ZA
POHIŠTVO

Petetek, sobota, nedelja:
Velike Bloke 4b
tel.: 709 39 95

*Svetovanje in montaža
na vašem domu!*

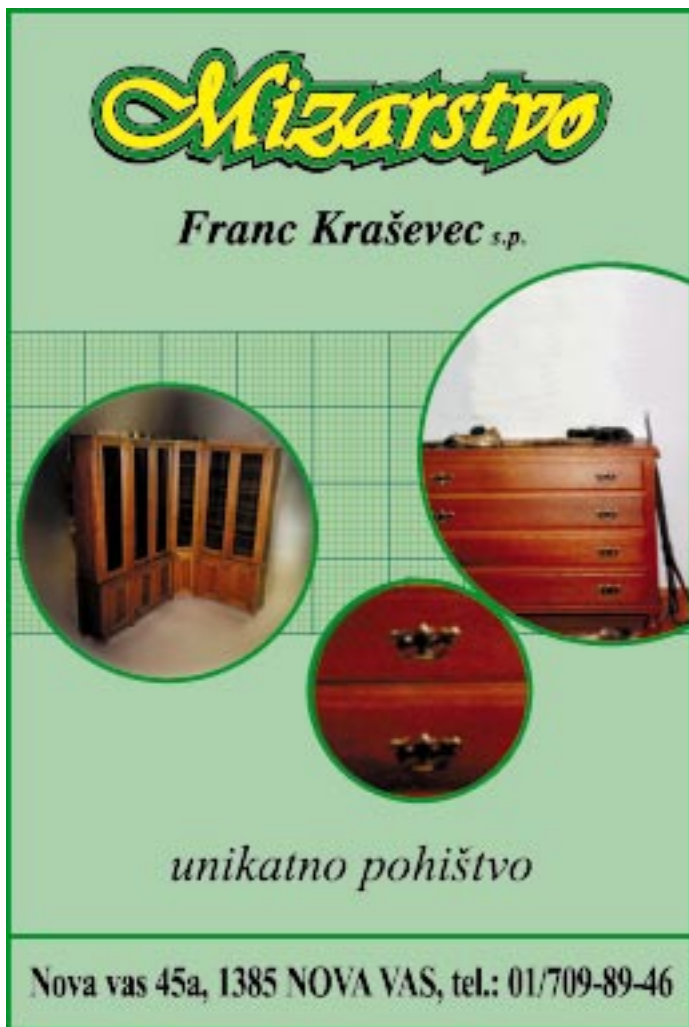
JOŽE MULC s.p.

AVTOPREVOZNIŠTVO IN
USLUGE S TEŽKO
GRADBENO MEHANIZACIJO

Skupaj gradimo lepšo prihodnost!

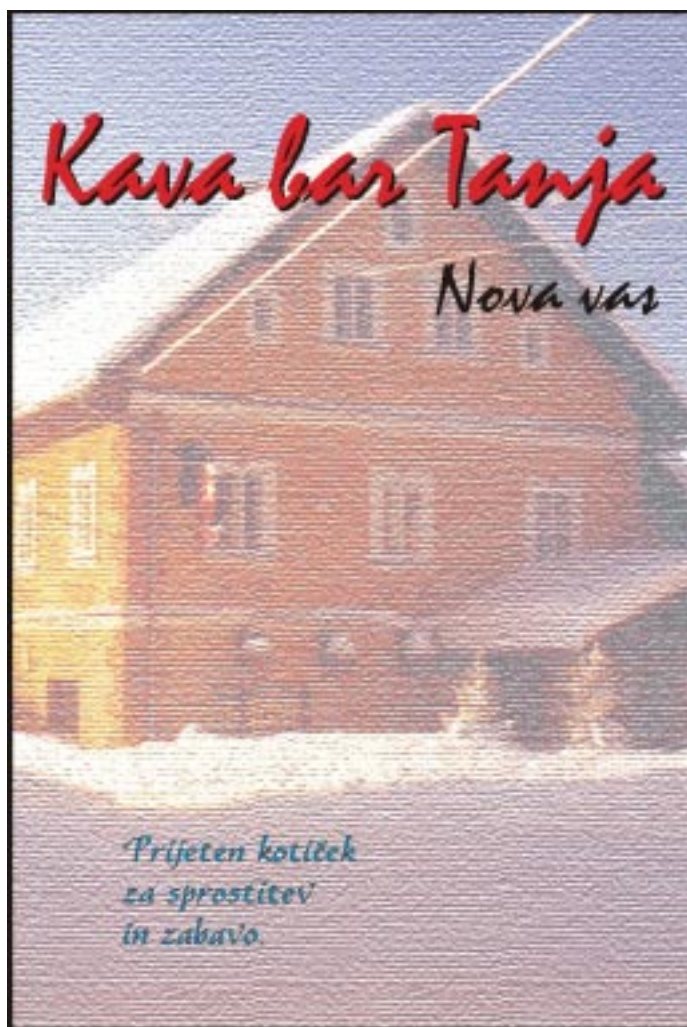
Jože Mulc s.p.
Fara 1
1385 Nova vas
Tel./Fax: 061/798-046

Mizarstvo
Franc Kraševac s.p.

unikatno pohištvo

Nova vas 45a, 1385 NOVA VAS, tel.: 01/709-89-46

Kava bar Tanja
Nova vas

*Príjeten kotlíek
za sprostitév
in zabavo.*

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA v NOVI VASI na BLOKAH

tel: 7098 075 ali 7098 008

Električna orodja (Iskra, Bosch, Black&Decker):

-kotna brusilka B&D 2000W	22.015,00 SIT
-kotna brusilka BOSCH	9.329,00 SIT
-vhodna žaga B&D KS631	10.275,52 SIT
-vrtalni stroj stoječi WALTER	15.951,00 SIT
-pnevmatsko kladivo DW566K	39.990,00 SIT
-kompresor 100l	53.542,85 SIT

TV, akustika in bela tehnika

-televizor SONY	94.962,00 SIT
-video recorder PHILIPS	34.509,00 SIT
-hladilnik gorenje	37.522,52 SIT
-zamrzovalna skrinja LTH 380L	69.833,52 SIT
-pralni stroj Zanussi FLS 873C	70.603,75 SIT
-štedilnik Corona	89.397,00 SIT
-pralni stroj Gorenje	68.271,00 SIT
-sušilni stroj Gorenje-kondenz.	59.460,00 SIT
-mali gospodinski aparati	

Delovne obleke in obutev

-kombinezoni	5.000,00 SIT
-delovne hujje	3.927,00 SIT
-škornji gumijasti	Od 1.950,00 SIT
-delovni čevlji	4.712,40 SIT

Toplotne in hidroizolacije

-kombi plošče, stiropor, Styrodur, Tervol, Novoterm

Vodoinstalaterski in elektro material

Kmetijska oprema in repromaterial:

motorne žage

-Husqvarna, Stihl, Jonsared	
-Partner, Dolmar	Od 37.302,00 SIT
-cepilce za drva	55.784,00 SIT
-bezoparilni kotli	31.365,00 SIT
-avtoprikolice	Od 89.384,00 SIT
-kosilnica BCS rot.404	470.048,81 SIT
-kosilnica gascardo 175-mož-kard.	285.860,61 SIT
-kosilnice vrtn	Od 30.466,38 SIT
Krožne žage vidia od fi200-500mm	
-rotacijska luč	4.972,00 SIT
-filtri, žarnice, brisaki, olje...	
-akumulatorji Topla, Vesna	
Od 40 do 135 Ah	100 Ah za 11.757,00 SIT
-sod INOX 55, 75, 100l	Od 10.711,70 SIT
-Verige gozdarske, ladijske, za govedo	
Raznovrstne vrvi	

Gradbeni material:

-opeka mod. blok Gorica	84,77 SIT
-strešnik Bramac, Tondach	
-Jupol 15L	2.737,00 SIT
-Pralne plošče	238,55 SIT
-Siporex 5cm	151,38 SIT
-cement 25kg	380,00 SIT
-lepilo za keramiko 20kg	685,00 SIT
-mivka 50kg	374,00 SIT

Gume - plašči za:

-kolesa	
-avtomobile	
-kmetijske in gradbene stroje	
-tovorna vozila	
-Traktoeska guma 11,2-10/28	24.990,00 SIT

**ZELO UGODNA
Ponudba!**

IZOLACIJE V GRADBENIŠTVU

STIROPOR različnih gostot

- SGP-12/A
- SGP-15/B
- SGP-20/A
- SGP-30/A
- SGP-F

KOMBI plošče Kombipor, Kombivol

KONTROLA KAKOVOSTI:

Nova vas 56
1385 Nova vas na Blokah
Tel: 01/70 98 234; Fax: 70 98 011
E-mail: novolit@novolit.si
Web: http://www.novolit.si

novolit

podjetje za proizvodnjo
izolacijskih izdelkov d.d.

GOSTILNA

Miklavčič

VELIKE BLOKE

Vas vabi na: poslovna kosila, ohceti, praznovanja...
Široka izbira domače hrane in jedi po naročilu.

Dobrodošli.